

Tuomo Keski­väli

PYSY­YKÖ NUORISOTILATOIMINTA NUORTEN KY­YDISSÄ?

Humanistisen alan ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Nuorisokasvatuksen johtamisen ja kehittämisen koulutus
(ylempi AMK)

2025

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Yhteisöpedagogi (ylempi AMK)
Tekijä	Tuomo Keskiväli
Työn nimi	Pysyykö nuorisotilatoiminta nuorten kyydissä?
Toimeksiantaja	Lahden kaupungin nuorisopalvelut
Vuosi	2025
Sivut	50 sivua, liitteitä 4 sivua
Työn ohjaaja	Pekka Penttinen

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tarkoituksena on ollut kartoittaa määrällisen tutkimuksen menetelmällä lahtelaisten yläkouluikäisten nuorten käyttäjätottumuksia Lahden kaupungin ylläpitämällä nuorisotiloilla. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää kuinka suuri osa yläkouluikäisistä lahtelaisista käy kaupungin nuorisotiloilla sekä syitä nuorten nuorisotiloilla käymiseen tai käymättömyyteen. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys muodostuu nuorisotyön perusfunktioiden teoriasta sekä suhdeteoriasta.

Opinnäytetyön aineisto kerättiin määrällisellä sähköisellä kyselyllä. Kysely toteutettiin tiiviissä yhteistyössä Lahden kaupungin kaikkien kahdeksan yläkoulun kanssa ja nuorten kohtaaminen vastaamista varten sovittiin koulukohtaisesti. Näin tavoitettiin mahdollisimman moni lahtelainen 7.–9.-luokkalainen nuori. Lahden kaupungin ylläpitämissä yläkouluissa peruskouluaan suoritti kyselyn hetkellä 3444 oppilasta ja vastaajia määrälliseen tutkimukseen saatiin 2194. Kyselyn kysymykset muotoiltiin teoria huomioiden ja vastaaminen haluttiin tehdä kaikille yläkouluikäisille mahdollisimman helpoksi valitsemalla vaihto- ja monivalintakysymyksiä.

Opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan todeta, että yläkoululaiset lahtelaiset käyvät kaupungin nuorisotiloilla säännöllisesti ja usein suhteellisen vähän. Useammin kuin kerran viikossa nuorisotiloilla käy ainoastaan noin 6 % nuorista. Tuloksien perusteella nuorista kolmasosa on joskus käynyt kaupungin nuorisotiloilla, mutta ei käy enää. Tulokset kertovat, että merkityksellisimmät syyt nuorisotiloilla käymättömyyteen ovat muut harrastukset ja yleinen ajan puute, nuorisotilojen toiminta ei kiinnosta sekä se ettei kaverit käy tiloilla. Merkityksellisimmät syyt nuorisotiloilla käymiseen ovat kyselyn perusteella kaverit, mielenkiintoinen toiminta sekä tilojen mukavat työntekijät. Erot tuloksissa niin ikä- tai sukupuolijakauman perusteella ovat pieniä, mutta mitä vanhempi nuori on, sitä vähemmän nuorisotilalla käydään. Samoin tytöt käyvät hieman vähemmän nuorisotiloilla kuin pojat.

Nuorten vastausten perusteella on tulevaisuudessa ainakin Lahdessa syytä pohtia sitä kenelle ja millaista toimintaa nuorisotiloilla halutaan toteuttaa ja mikä on resurssien näkökulmasta järkevää. Löytyisikö varsinkin yläkouluikäisille nuorille suunnattu tehokkaampi ja vaikuttavampi tapa tehdä nuorisotyötä koulupäivien aikana ja vapaa-aikana nuorisotilojen seinien ulkopuolelta.

Asiasanat: nuoret, nuorisopalvelut, nuorisotilatyo, nuorisotyö

Degree title	Master of Humanities
Author	Tuomo Keski­väli
Thesis title	Can youth center work follow today's young people
Commissioned by	Youth services of Lahti
Time	2025
Pages	50 pages, 4 pages of appendices
Supervisor	Pekka Penttinen

ABSTRACT

The purpose of the thesis was to use a quantitative research method to map the user habits of Lahti junior high school students at youth centers maintained by the city of Lahti. The aim of the thesis was to find out how many junior high school students from Lahti visit the city's youth centers and the reasons for young people visiting or not visiting there. The theoretical framework of the thesis consists of the theory of the basic functions of youth work and the theory of relationships.

The material for the thesis was collected using a quantitative electronic survey. The survey was carried out in close cooperation with junior high schools in the city of Lahti, and the meeting with the young people for answering the survey was agreed upon individually for each school. In this way, as many 7th–9th graders from Lahti as possible were reached. The survey questions were formulated taking theory into account and the aim was to make answering as easy as possible for all junior high school-aged students by choosing multiple-choice questions.

Based on the results of the thesis, it can be stated that junior high school students from Lahti visit the city's youth centers regularly but not very often. Only about 6 % of young people visit the youth centers more than once a week. The results show that the most significant reasons for not visiting the youth centers are other hobbies and not being interested in the activities of the youth centers and the fact that friends do not visit the centers. Based on the survey, the most significant reasons for visiting the youth facilities are friends and interesting activities. The differences in the results based on age or gender distribution are small, but the older the young person is, the less they visit the youth centers.

Based on the young people's answers, there is reason to consider in the future, for whom and what kind of activities are to be carried out at the youth centers and what makes sense from a resource perspective. Could there be a more efficient and effective way of doing youth work, especially for young people of junior high school age, outside the youth centers during school days and during free time?

Keywords: young people, youth services, youth work, youth center work, youth centers

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	NUORISOTILATYÖN HAASTEITA.....	7
3	NUORISOTILATYÖTÄ OHJAAVIA PERIAATTEITA	9
3.1	Nuorisotyön funktio	9
3.2	Perusfunktioiden toteutuminen nuorisotilatyössä	11
3.3	Suhdeteorian toteutuminen nuorisotilatyössä	13
3.4	Nuorisotilatyö toiminnallisessa muutoksessa.....	14
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	16
4.1	Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko.....	16
4.2	Tutkimuskysymykset.....	17
4.3	Määrällisen tutkimuksen tutkimusote	18
4.4	Kyselytutkimus aineistonkeruumenetelmänä	19
4.5	Aineistonkeruuprosessi.....	22
4.6	Aineiston analyysimenetelmä	25
5	TUTKIMUSTULOKSET	26
5.1	Lahtelaisnuorten kävijätottumukset nuorisotiloilla	26
5.2	Syitä lahtelaisten yläkoululaisten nuorisotiloilla käymiseen	27
5.3	Syitä lahtelaisten yläkoululaisten nuorisotiloilla käymättömyyteen.....	30
5.4	Tuloksia luokka-asteittain	34
5.5	Tuloksia sukupuolijakauman mukaan	37
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTAA.....	41
6.1	Keskeiset tulokset.....	41
6.2	Johtopäätöksiä ja pohdintaa tuloksista	42
6.3	Luotettavuuden arviointi tutkimuksessa	45
6.4	Jatkotutkimuksen ja kehittämisen tarve	46

LÄHTEET.....	48
LIITTEET	51

1 JOHDANTO

Suomessa nuorten kasvua ja kasvuolosuhteita tuetaan ja parannetaan sekä yhteiskuntaan kiinnittymistä edistetään lakisääteisesti. Nuorisolain tavoitteena on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, sekä yhteisöllisyyttä (Nuorisolaki 21.12.2016/1285, 2. §). Nuorisolaki määrittelee nuorisotyön ja -toiminnan edellytysten luomisen kunnan vastuulle siten, että nuorille suunnattuja tiloja ja palveluita järjestetään (Nuorisolaki 21.12.2016/1285, 8. §).

Nykyajassa näkyvät muutokset ovat vaikeuttaneet ja aiheuttavat pulmia myös tulevaisuudessa kunnallisten nuorisopalveluiden nuorisotilatyössä. Kivijärvi ym. (2024, 38–63) huomioivat koulunuorisotyön kasvattaneen huomattavasti asemaansa tämän vuosituhannen alusta asti. Nuorisotyön toimintaympäristönä koulu onkin kasvattanut merkitystään laajalti. Nuorisotyö ja sen ammattilaiset toimivat yhteistyössä moniammatillisten ryhmien kanssa edistäen nuorten kasvua ja hyvinvointia sekä mahdollisuuksia toteuttaa itseään ja auttaa heitä kiinnittymään vahvemmin yhteiskuntaan osallisuuden kautta. Käytännössä kaikki kunnat tekevät vuoden 2023 tutkimuksen mukaan yhteistyötä peruskoulujen kanssa. Kyselyn mukaan kunnallisen nuoristyön tärkein yhteistyötaho oli peruskoulut. (Kivijärvi ym. 2024, 38–63).

Ennen kaikkea yläkouluikäisten nuorten houkuttelevuus nuorisotilatoimintaan tuntuu olevan koko ajan haastavampaa. Traditionaalista nuorisotalotoimintaa avoimine ovineen ja pienryhmätoimintoineen, nuorten kohtaus- ja ajanviettopaikkana, tulee siis mahdollisesti tarkastella ja suunnitella uudella tavalla. Nuorisotilojen käsitteillä kuten avoimet ovet tai avoin kerhotoiminta on Kylmäkosken (2007, 17) mukaan vanhanaikainen kaiku ja nämä kuvaavatkin nuorisotalotoimintaa nykyisin heikosti. Esimerkiksi säännöllisellä kerhotoiminnalla tavoitetaan alakouluikäiset kävijät. Yläkouluikäiset nuoret eivät jaksakaan olla innostuneita pitkäjänteisestä kerhotoiminnasta. He ovat kärsimättömiä ja haluavat toimia hetkessä.

Malm (2021, 27) selvittää raportissaan nuorisotyön ammattilaisten ajatuksia tulevaisuuden nuorisotyöstä. Tämän mukaan 35 % vastaajista katsoo nuorisotilojen avoimien iltojen merkityksen joko vähenevän tai eivät usko niiden merkityksen kasvuun. Erityisesti suurien, yli 100 000 asukkaan kaupunkien nuorisotyöntekijät ovat eniten epäileviä, sillä kukaan vastaajista ei usko nuorisotilatyön merkityksen kasvuun erittäin paljon. 9 % vastaajista uskoi kasvuun melko paljon. (Malm, 2021, 27).

Lahden nuorisopalveluiden alueellinen nuorisotyö toimii eteläisellä, itäisellä sekä pohjoisella alueella. Yläkouluikäisille suunnattuja nuorisotiloja ja -taloja näillä alueilla toimii yhteensä kahdeksan yksikköä. Nuorisopalvelut teettävät ja ovat teettäneet järjestelmällisesti asiakastyytyväisyyskyselyitä nuorisotilojen käyttäjille. Näiden kyselyiden tuloksien perusteella nuoret ovat tilojen toimintaan todella tyytyväisiä. Kyselyihin luonnollisesti vastaavat vain ne nuoret, jotka jo ovat nuorisotilojen toiminnoissa mukana ja sen johdosta yleensä jopa erittäin tyytyväisiä nuorisotilojen toimintaan. Nuorisotilatoiminnan kehittämisen kannalta ja niiden ajanmukaisen kehittämisen kannalta on tärkeää kuulla myös niidenkin nuorten ääntä, jotka eivät tilojen palveluita käytä.

Opinnäytetyö on kartoittava kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, jossa kohderyhmänä ovat Lahden kaupungin yläkouluikäiset nuoret. Tutkimuksen tilaaja on Lahden kaupungin nuorisopalvelut ja se tehdään tiiviissä yhteistyössä Lahden kaupungin yläkoulujen kanssa. Tutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa lahtelaisnuorten kävijätottumuksia Lahden kaupungin nuorisotiloilla ja -taloilla sekä mielikuvia niiden toiminnoista. Kuinka suuri osa lahtelaisista yläkouluikäisistä nuorista ei käy nuorisotiloilla ja -taloilla sekä miksi nuorisotiloilla ja -taloilla ei käydä? Kartoittavan tutkimuksen tuottamaa tietoa on Lahden kaupungin nuorisopalveluiden mahdollisuus käyttää hyväkseen tulevaisuuden toimintansa suunnittelussa, kehittämisessä ja resurssoinnissa.

2 NUORISOTILATYÖN HAASTEITA

Opinnäytetyössä kartoitetaan lahtelaisten yläkouluikäisten kävijätottumuksia nuorisotiloilla. Aiheen valinnan taustalla on oma aikaisempi arkinen työskentelyni lahtelaisessa monitoimitalossa, jonka sisällä toimii peruskoulun luokkien

0–9 lisäksi myös yksi Lahden nuorisopalveluiden nuorisotiloista. Lisäksi olen toiminut Lahden kaupungin nuorisopalveluiden alueellisen työn palvelupäällikkönä. Tästä syystä kiinnostukseni nuorisotilatytön vetovoimasta kokonaisuudessaan kaupungin yläkouluikäisten nuorten keskuudessa on noussut pintaan.

Onko käymässä entistä vahvemmin niin, kuten Hoikkala ym. (2021, 385) pohjivat, että nuorisotilatitely on jäämässä nuorisotyön kentällä muiden työmuotojen jalkoihin etenkin tutkimuksen ja rahoituksen suhteen? Nuorisotilojen ylläpito on taloudellisesti kallista, koska seinät maksavat. Rahan näkökulmasta nuorisotyön jalkautuminen kaduille tai vaikka kouluilla tehtävä nuorisotyö on huomattavasti edullisempaa kuin nuorisotilojen ja -talojen ylläpito.

Aikuiset ja raha määrittelevät aina myös nuorten asioita. Nuorisotilat ovat olleet ja tulevat varmasti olemaan tarkastelun kohteena, kun yhteisiä varoja käytetään nuorten pahoinvoinnin estämiseksi. Kivijärvi ym. (2024, 21–22) kuitenkin toteavat kunnallisen nuorisotyön henkilötyövuosiin perustuvien resurssien kasvaneen viime vuosina ja näin ollen on tulkittavissa, että koko nuorisotyön rahoitus on lisääntynyt vuosien 2021–2023 aikana. Tähän todennäköisesti kuitenkin liittyy koronavuosien erityisavustukset sekä nuorten koronasta palautumiseen liittyvät satsaukset.

Nuorisotilojen osalta muutosta on valtakunnallisesti kuitenkin tapahtunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston (2022, 19) raportin mukaan kunnallisten nuorisotilojen määrä koko valtakunnan tasolla on laskenut huomattavasti viimeisien vuosien aikana. Vuonna 2015 Suomessa oli kunnallisia nuorisotiloja 959, kun vastaava luku vuonna 2021 oli 787. Samaan aikaan 13–18-vuotiaiden nuorten määrä on jonkin verran kasvanut.

Nuorten hyvinvoinnin tukemisen kannalta sekä kaikkien eri resurssien käytön näkökulmasta on tarkoituksenmukaista tutkia nuorten mielipiteitä nuorisotilojen tulevaisuudesta. Nuorisotilatytössä, samoin kuin monessa muussakin nuoriin liittyvässä asiassa, on erityisen tärkeää varmistaa, että nuorten oma ääni tulee kuulluksi. Mitä he haluavat ja odottavat nuorisotilatoiminnalta?

YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen myötä lasten ajatusten ja mielipiteiden huomioiminen ja kuuleminen on Suomessa vahvistunut. Meillä kiinnitetään aikaisempaa enemmän huomiota lasten mahdollisuuksiin vaikuttaa ja osallistua sekä heidän mielipiteidensä ja äänensä kuulemiseen. (Stenvall 2020, 16–17.)

Internet ja sosiaalinen media lohkaisevat ison osan nykynuorten vapaa-ajasta. Enenevässä määrin nuorten sosiaaliset kohtaamiset toisten nuorten kanssa ovat siirtyneet näille verkkoalustoille. Maailmalla viimeisten vuosien aikana vallinneet poikkeukselliset olosuhteet ovat myös vaikuttaneet nuorten mahdollisuuksiin löytää mielekästä tekemistä vapaa-ajalla, kohdata toisia nuoria sekä turvallisia aikuisia kodin ulkopuolella.

Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden teettämän kyselyn mukaan kaikista suomalaisista nuorista 84 % käyttää internetiä, koska nuoret haluavat kommunikoida kavereiden kanssa. 13–17-vuotiaista nuorista yli 70 % käyttää internettiä 21 tuntia viikossa tai enemmän. Yli puolet samanikäisistä nuorista käyttää aikaa internetissä yli 31 tuntia viikossa. Yli puolet tämän ikäryhmän nuorista viettää aikaansa enemmän kuin 15–20 tuntia viikossa sosiaalisen median palveluiden parissa. (Ebrand Group Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut 2019).

3 NUORISOTILATYÖTÄ OHJAAVIA PERIAATTEITA

3.1 Nuorisotyön funktio

Nieminen (2008, 23) toteaa, että nuorisotyön tehtävästä on hyvä käyttää funktiokäsitettä. Näin ainakin silloin, kun puhutaan sen yleisestä tehtävästä, mikä ei rajoitu ainoastaan yksittäiseen sitä työtä tekevään organisaatioon.

Yhteiskunnassa yleisessä keskustelussa nousee aika-ajoin esiin kysymys siitä, mitä nuorisotyö on, mitä sillä tavoitellaan sekä luonnollisesti nuorisotyöntekijöiden roolia tässä kokonaisuudessa. Julkisen sektorin tarjoamat nuorisopalvelut rahoitetaan verovarjoilla, joten kysymys on sangen aiheellinen.

Nuorisotyön ydintä pohdittaessa tulee helposti kohdattua erilaisia ongelmia. On kovin tavanomaista, ettei nuorisotyötä ole kovinkaan helppoa yksinkertaisella tavalla kuvata. Nuorisotyön haltuunotto on pulmallista siksi, että sen erilaisia toimintoja on vaikeaa sanallistaa. Nuorisotyö keskittyy usein tekemiseen ja siksi sen luonnetta ei ole helppo selittää. Siltä uupuu teoreettista jäsentelyä ja käsitteitä. Aluksi on hyvä keskittyä puhumaan siitä, millä eri tavoilla nuorisotyötä tehdään. Mitä asioita esimerkiksi nuorisotilalla voi tehdä ja mitä ei sekä miten nuoria kohdatessa ollaan ja toimitaan? (Kiilakoski 2015, 19.)

Niemisen (2008, 23–26) mukaan nuorisotyöllä on neljä perusfunktiota: sosialisatio-, personalisaatio-, kompensatio sekä resursointi- ja allokointifunktio. Nuorisotyön sosialisatiotehtävänä on auttaa nuorta yhdistymään lähiyhteisön jäseneksi, kulttuuriin sekä yhteiskuntaan. Traditionaalisesti sen on tarkoitettu hyväksi havaittujen arvojen, käyttäytymis- ja toimintamallien siirtämistä sukupolvelta toiselle. Nuorisotyön personalisaatiotehtävänä on tukea ja ohjata sekä tunnistaa ja tunnustaa jokaisen nuoren omaleimainen kasvaminen itsenäiseksi ihmiseksi. Nuorisotyö huomioi jokaisen yksilöllisyyden ja ainutlaatuisuuden. Kompensatiotuntio nuorisotyössä korjaa ja silittelee kahdessa aikaisemmassa funktiossa esiin tulevia haasteita ja puutteita. Resursointi- ja allokointifunktio nuorisotyössä tarkoittaa vaikuttamista yhteiskunnan nuorille näyttämiin voimavaroihin ja niiden oikean suuntaamiseen. (Nieminen 2008, 23–26).

Varsinkin nuorten ihmisten elämässä tapahtuu koko ajan paljon, etenkin nykyaikana, kun kaikki asiat, ilmiöt, uutiset ja tapahtumat vyöryvät kaikkialta maailmasta jopa sekunneissa. Nuorten mielipiteet ja mielenkiinnon kohteet voivat vaihdella nopeastikin. Tämä haastaa omalta osaltaan nuorisotyötä suhteessa nuoriin. Kinnunen (2015, 61–63) tuo esiin suhdeteorian, jonka mukaan nuorisotyöllä on paljon tavoiteltavia päämääriä. Nuorisotyön tehtävänä on tukea ja vahvistaa nuoren kasvua ja kehitystä yksilönä. Sen tulee tukea nuoren suhdetta toisiin nuoriin ja turvallisiin ja luotettaviin aikuisiin. Samoin nuorisotyö tukee nuoren suhdetta lähiympäristöön, palvelujärjestelmään sekä yhteiskuntaan kokonaisuudessaan. Nuorisotyö antaa nuorelle mahdollisuuden tutustua luontoon, kulttuuriin ja koko maailmaan sekä pyrkii omalla toiminnallaan vaikuttamaan nuorten asemaan ja elinolosuhteisiin osallistamalla toimintaympäristöjen suunnitteluun.

Koko maailmaa ja luonnollisesti suomalaista yhteiskuntaa vahvasti ravistelleet ja ravistelevat globaalit tapahtumat, korona-aika sekä sota ja sen läheisyys ovat jättäneet jälkensä myös nuorisotyöhön. Kivijärvi ym. (2024, 30) huomio vuonna 2023 kuntien edustajille tehdystä kyselystä, että kunnallisessa nuorisotyössä painottuvat aikaisempaa vahvemmin nuorten osallisuuteen liittyvät tehtävät, varsinkin korona-ajan jälkeen. Jopa 75 % eri kuntien vastaajista koki nuorten osallisuuden vahvistamisen merkityksen lisääntyneen.

On helppo huomata, että maailma muuttuu vauhdilla. Nuoret näkevät, kuulevat, kokevat ja tuntevat ajan mukana. Nuorisotyökään ei voi pokea paikallaan vaan sen on kyettävä vastaamaan muutoksiin. Seuranta, arviointia ja kehittämistyötä on siis tehtävä jatkuvasti.

Nuorisotyötä kehitettäessä on ehdottomasti seurattava aikaa ja yhteiskuntamme kehitystä. Uusien ajatusten tulee kuitenkin aidosti ottaa huomioon nuorten ajatukset, toiveet ja tarpeet. Kehittämistyö ei kuitenkaan saa olla itse tarkoitus, eikä se saa seurata sellaisia suuntauksia, joista nuoret eivät ole kiinnostuneita. (Kemppinen 1999, 69.)

3.2 Perusfunktioiden toteutuminen nuorisotilatyössä

Nuorisotila- ja nuorisotalotoiminnassa sosialisatiofunktio toteutuu sääntöjen, toimintatapojen ja osallistamisen kautta. Perinteisiä käytöstapoja ja toimintamalleja kunnioittaen, mutta uusia ideoita ja ajatuksia mukaan toimitaan tuoden. Rehellisyys, suvaitsevaisuus ja toisten kunnioittaminen ovat edelleen nykypäivänä merkittäviä arvoja, vaikka ajan mittaa sosialisatian olemus muovautuukin koko ajan (Nieminen 2008, 23). Tiloilla ja taloilla noudatetaan sääntöjä sekä toimitaan toisia nuoria ja myös aikuisia kohtaan kunnioittavasti ja arvostavasti, toisia kuunnellen. Kaikille annetaan mahdollisuus tuoda omat mielipiteet esille. Häiritsevien nuorten käytös ja toiminta saattavat helposti tehdä muiden olon epämukavaksi, eivätkä suurin osa mahdollisesti edes halua tulla ja olla mukana nuorisotilan toiminnassa, koska eivät koe sitä turvalliseksi (Kylmäkoski 2008, 398). Tiloilla ja taloilla luodaan nuorille mahdollisuuksia vaikut-

taa omaan toimintaympäristöön. Esimerkiksi säännöllisesti järjestettävät talokokoukset tarjoavat nuorisotyöntekijöille avaimia esitellä yhteistä päätöksentekoa. Myös aloite- tai palautelaatikot toimivat osallisuuden välineinä niin nuorille kuin työntekijöillekin.

Personalisaatiofunktion toteutuminen nuorisotiloilla vaatii nuorisotyöntekijältä kohtaamisen taitoa. Yksinkertaisimmillaan se tarkoittaa tervetulo-toivotusta ja pysähtymistä nuoren edessä – kunnioitusta ja kuulemistä. Nuorta tulee kannustaa, kehua ja tukea aina, kun se on mahdollista. Onnistumisista iloitaan yhdessä ja epäonnistumisen tai ei-toivotun toiminnan hetkellä löydetään keskustelujen kautta kasvun ja opin mahdollisuus. Tilatyössä vastaan tulee tilanteita, joista nuorelle voidaan löytää uusi mielenkiintoinen harrastus tai tekeminen, jonka kautta nuoren itsetuntemus, -luottamus ja minäkuva kasvaa ja kehittyy. Nuorisotyö kykene tarjoamaan nuorelle aikaa ja ohjausta moniin sellaisiin harrastusmahdollisuuksiin, joihin koti ja koulu eivät syystä tai toisesta kykene (Nieminen 2008, 25).

Kompensaatiofunktion voi nähdä toteutuvan nuorisotilatyössä siten, että tiivistetään nuorisotyöntekijöiden ja muiden ammattikuntien yhteistyötä niin paljon kuin se nykyisten lakien ja asetusten mukaan on mahdollista. Tiloilla käy varmuudella nuoria, joilla on sosiaalisia ongelmia ja heidän kanssaan toimitaan ja käyttäydytään samalla tavoin kuin kenen tahansa kanssa. Joskus nuoren ongelmat ovat kuitenkin sellaisia, että tilatyöntekijän ammattitaito, osaaminen ja resurssit eivät riitä. Yleisesti ei ole täyttä yksimielisyyttä siitä, kuuluuko korjaava työ nuorisotyöhön, mutta osa eteen tulevista tehtävistä on hyvä sulkea kokonaan ulos nuorisotyöstä ja osoittaa näitä muille ammattilaistahoille. (Nieminen 2008, 25.)

Nuorisotyössä julkisella sektorilla resurssointi- ja allokointifunktiota on haluttu viedä eteenpäin nuorisopolitiikan avulla. Tämän tarkoituksena on vaikuttaa ja huomioida nuoret yhteiskuntapoliittisessa yleisessä päätöksenteossa sekä siinä, miten varoja kohdennetaan ja jaetaan. Yleisesti nuorisotyön kasvatuksellista otetta toteutetaan socialisaatio-, personalisaatio- ja osaltaan kompensatiofunktion avulla. Nuorisopolitiikka puolestaan keskittyy resurssointi- ja allokointifunktion toteutumiseen. (Nieminen 2008, 26.)

Nuorisotilatyössä resursointi- ja allokointifunktio toteutuu siten, että tiloilla pidetään vaikuttamalla huolta nuorten olosuhteista juuri tiloilla ja niiden lähiympäristössä. Tilojen toiminta pyritään pitämään maksuttomina, ettei sosioekonominen tausta pääse vaikuttamaan siihen, voivatko kaikki osallistua toimintoihin tiloilla. Samoin erilaisten harrastusvälineiden ja -paikkojen saatavuudesta tulee huolehtia. Hyvin hoidettu resursointi- ja allokointifunktio vaatii onnistuakseen monien eri toimijoiden yhteistä aktiivisuutta nuorten asioissa (Nieminen 2008, 26).

3.3 Suhdeteorian toteutuminen nuorisotilatyössä

Nuorisotila- ja nuorisotalotoiminta tarjoaa paljon mahdollisuuksia toteuttaa nuorisotyön suhdeteorian mukaisia tehtäviä. Monissa arjen tilanteissa on ammattilaisten syytä olla tarkkana. Jokainen nuori tulee kohdata yksilönä ja se saattaa olla joskus haastavaa hektisessä nuorisotilan arjessa, jossa toimintaa ja nuoria kävijöitä on paljon. Nuorisotilat ja -talot ovat myös oivallinen paikka kehittää nuorten kykyjä toimia ryhmässä. Ryhmässä toimiminen ei ole pelkäämään ryhmätoimintaa, jonkun tietyn tekemisen tai aiheen ympärillä, vaan sitä tapahtuu koko ajan nuorisotilan vapaa-ajan toiminnassa. Nuoren itsetunnon vahvistamisen lisäksi, minäkuvan kehittymistä tulee tukea sekä kannustaa ja ohjata terveellisiin elämäntapoihin. Nuorten omaehtoisten ryhmien toimintaa tulee tukea ja on kyettävä löytämään toimintatapoja, joissa sosiaaliset taidot kehittyvät. (Kinnunen 2015, 61–62).

Nuorisotilan tulee olla ja tuntua nuoresta turvalliselta paikalta. Nuoren tulee kokea luotettavan aikuisen läsnäolo tilalla ja sen läheisyydessä. Turvallinen ja luotettava tilatyöntekijä vahvistaa nuoren ajattelua muistakin aikuisista ja elämänpiiristä. Nuorisotilat sijaitsevatkin pääasiallisesti oman alueen nuorten lähipiirissä. Nuorisotiloilla onkin usein vaikutusta sen omassa lähiympäristössä. Uuden sukupolven mahdollisuuksien vahvistaminen toimia vanhemman sukupolven kanssa on nuorisotyön yksi tehtävistä. Nuorten elämään liittyy muitakin kasvattajia sekä paikkoja ja toimintoja, joissa nuori kasvaa ja kehittyy. Nuorisotyö auttaa nuoria rakentamaan myös heidän omaa paikallisidentiteettiään. (Kinnunen 2015, 62.)

Nuorisotiloilla voidaan järjestää ja tutustuttaa nuoria, heidän omien ajanmu-
kaisten ilmiöiden, lisäksi muihin kulttuureihin ja ajankohtaisiin asioihin. Lisäksi
nuorten suhdetta luontoon voidaan vahvistaa erilaisilla tapahtumilla ja tem-
pauksilla. Kulttuuri- ja monet muut tapahtumat, monikulttuurisuus ja kansain-
välisyys sekä sen ymmärtäminen rakentavat nuorten identiteettiä kohti suoma-
laisuutta, eurooppalaisuutta ja maailman kansalaisuutta (Kinnunen 2015, 63).

3.4 Nuorisotilat työ toiminnallisessa muutoksessa

Vaikka nuorisotilat ovatkin nuorisotyön näkökulmasta oppimisympäristö ja vä-
line saada yhteys nuoriin, ovat ne osalle nuorista vapaa-ajalla tapahtuvien
kohtaamisten paikka. Ne koetaan myös tiloiksi, joissa pääsee tapaamaan luo-
tettavia aikuisia. Toiset nuoret puolestaan kokevat nuorisotilat joillekin muille
kuin itselleen sopivaksi paikaksi, eikä sinne uskalla tai edes kiinnostusta mennä
ollenkaan. (Kiilakoski 2012, 125.)

Kivijärvi ym. (2022, 19) toteaa tunnistavansa jo jonkin aikaa jatkuneen kehityk-
sen kunnallisen nuorisotyön kentältä, että suhteellisesti vapaa-ajan ryhmätöi-
minnan merkitys vähenee ja nuorisotyöntekijät toimivat kasvavassa määrin
esimerkiksi kouluilla ja oppilaitoksissa sekä sosiaali- ja terveystaloiden ja
työmarkkinoiden parissa.

Samaan huomioon olen törmännyt omien havaintojeni sekä lukuisien nuorten
sekä toisten nuorisotyöntekijöiden kanssa käymieni keskustelujen perusteella.
Niiden perusteella on käsitykseni mukaan tarkoituksenmukaista pohtia ja tut-
kia, pystyvätkö nuorisotilat ja -talot tarjoamaan sellaisia toimintoja ja palve-
luita, jotka ovat riittävän kiinnostavia ja mielekkäitä nykypäivän yläkouluikäi-
sille nuorille.

Nuorisotilat työ on yksi työmuoto tehdä nuorisotyötä. Se luo nuorisotyöntekijälle
mahdollisuuden kohdata nuori ja nuoria. Nuorisotilan toimintaympäristön ra-
kentavat sen työntekijät. Toiminnassa korostuvat toiminnallisuus ja yhdessä
tekeminen, mutta myös huolettomuus ja vapaus sekä nuorten oma kulttuuri.

Nuoren näkövinkkelistä katsottuna toiminnalla yritetään päästä eroon pakon-omaisesta tekemisestä, tarjota mahdollisuus yhdessäoloon ja olla osallistumatta mihinkään sellaiseen ohjattuun toimintaan, mitä ei itse tehdä. (Kiilakoski 2012, 139.)

Nuorisotyöntekijät toimivat aina oman osaamisensa ja kokemuksiensa johdatamana ja heillä on paljon vastuuta palveluja käyttävien nuorten keskuudessa. Kaiken tämän asiaosaamisen ja hiljaisen tiedon ohella persoona on aina pelissä. Kohtaavaa työtä tehdään mitä suurimmassa määrin oman persoonan kautta.

Nuorisotilan työntekijät ovat perinteisesti saaneet toimia luovasti ja omien mielenkiinnonkohteidensa mukaisesti. Tästä syystä tekeminen ja toiminta nuorisotiloilla saattaa helposti muokkautua kovinkin ohjaajapainotteiseksi. Tällöin nuorten ideoille ja oma-aloitteisuudelle ei jää riittävästi tilaa. (Kylmäkoski 2008, 398.)

Nuorisotyön ammattilaiset arvioivat kohtaamis- ja vuorovaikutustaitojen olevan tärkeintä osaamista tulevaisuuden nuorisotyössä. 88 % tutkimuksen vastaajista kokee vuorovaikutus- ja kohtaamisosaamisen erittäin tärkeiksi. Toisena osaamisten listalle on digiosaamisen, minkä vastaajista 65 % arvio todella tärkeäksi. (Malm 2021, 44–45.)

Tämä opinnäytetyö kartoittaa lahtelaisten yläkouluikäisten tottumuksia ja mielikuvia Lahden kaupungin nuorisotila- ja nuorisotalotoiminnasta. Kiilakoski ja Kinnunen (2017, 108) nostavat esiin vuonna 2012 Kokkolassa paikallisille yläkoululaisille tehdyn kyselyn. Tuloksista käy ilmi, että lähes 70 % vastaajista eivät tienneet, mitä nuorisotiloilla tehdään. Nuoret nimesivät isoimmaksi tekijäksi nuorisotiloilla käymättömyyteen sen, ettei kaveritkaan käy tiloilla. Toisena syynä mainittiin ajankäytölliset tekijät. Näiden lisäksi käymättömyyden syyksi nostettiin toiminnan mielekkyys sekä toiset nuorisotiloillakäyvät nuoret. Kokonaisuudessaan 20–40 % paikallisista nuorista kokivat nuorisotilan toiminnan ja yhteisön epämieluisaksi.

Nuoriso ja heidän ajattelunsa muuttuu, vai muuttuuko? Ainakin yleisesti alati vaihtelevat trendit ja muut valtavirtaukset haastavat nuorisotilatyötä. Digitalisaatio ja valtava tiedontulva vaikuttavat nuorten toiveisiin ja ajatteluun. Kylmäkoski (2008, 394–395) sanoo nuorisotalojen perustamisen alkaneen jo kauan sitten. Niihin on totuttu liittämään kerho- ja avoimien ovien toiminta. Avointen ovien toiminta on pääasiallisesti ollut kerhotoimintaa, jossa vapaaehtoisesti toimitaan ryhmässä. Nykyisin säännöllinen ja pitkäjänteinen kerhotoiminta on menettänyt asemaansa. Kerhossa käyminen näyttää olevan enemmän yläkouluiäisiä nuorempien suosiossa. Eri-ikäiset nuoret toki yhä pitävät itse tekemisestä, mutta tiettyihin päiviin ja kellonaikoihin sitoutuminen on haastavampaa. Varsinkin yläkouluiäiset haluavat tyydyttää tarvettaan tehdä ja saada itse aikaan jotain näkyvää, tämä tapahtuu hetkessä, silloin kun itseään huvittaa, eikä ennalta tarkasti määriteltyn, suunniteltuun säännölliseen aikaan. Tämä muutos erottaakin nuorisotilatyön lukuisista muista harrastuksista kuten esimerkiksi urheiluseuratoiminnasta.

Säännöt, määräykset ja asetukset ohjaavat niin aikuisten kuin lasten ja nuortenkin toimintaa ja tekemistä yhteiskunnassamme kautta linjan. Omista oikeuksista ollaan tietoisempia ja niistä pidetään entistä tiukemmin kiinni. Sääntöjen noudattaminen on kuitenkin äärimmäisen tärkeää nuorisotilatyössäkin.

Nuorisotilojen seinillä on lähes poikkeuksetta paikan säännöt näkyvillä. Ne ovat tärkeitä sekä kävijöille että tilan työntekijöille, sillä ne hyvin usein laaditaan yhteistyössä keskustellen. Tästäkin huolimatta osalle nuorista sääntöjen noudattaminen on haastavaa, joissain tapauksissa jopa mahdotonta. Ajatuksena nuorisotiloilla lähtökohtaisesti on se, että kaikki ovat tervetulleita toimintaan, mutta miten työntekijöiden tulisi kohdella ja sanktioida niitä nuoria, jotka eivät noudata tilan sääntöjä. (Kylmäkoski 2008, 396–398.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko

Lahden nuorisopalveluissa tila- ja talotyötä tehdään kahdessatoista eri toimipisteessä. Näistä kahdeksan on suoraan suunnattu yläkouluiäisille nuorille.

Näiden lisäksi nuorisotilatoiminnan kaltaista toimintaa järjestetään leiri- ja monikulttuurikeskuksessa sekä kaupungin keskustassa sijaitsevassa kauppakeskuksessa, jonka kohderyhmänä on yläkouluikäisiä nuoria vanhemmat käyttäjät.

Opinnäytetyön kohdejoukkona ovat Lahden kaupungin alaisissa yläkouluissa peruskouluaan suorittavat 7.–9.-luokkalaiset nuoret. Yläkouluja Lahdessa on kahdeksan, joista viisi on yhtenäiskouluja. Näiden lisäksi Lahdessa 7.–9.-luokkalaisille opetusta järjestävät myös Lahden Steinerkoulu sekä Lahden Yhteiskoulu. Lahden kaupungin alaisissa yläkouluissa peruskouluaan suorittaa noin 3450 oppilasta. Kohdejoukkoa tavoiteltiin tasaisesti, jokaisesta kaupungin alaisesta yläkoulusta. Vastaajat tavoiteltiin opinnäytetyön tekijän toimesta jalkautumalla kaupungin yläkouluihin, sopimalla kunkin yläkoulun rehtorin kanssa aikataulu kyselyn toteuttamiselle koulupäivän aikana. Tällä tavoin tutkimuksella haluttiin tavoittaa mahdollisimman laajasti ja tasaisesti lahtelaiset yläkouluikäiset nuoret. Tavoitteena tutkimuksessa oli saada vähintään 1800 vastaajaa.

4.2 Tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena ja pääongelmana on kartoittaa ja selvittää, kuinka suuri osa lahtelaisista yläkouluikäisistä nuorista ei käy kaupungin ylläpitämällä nuorisotiloilla ja -taloilla sekä etsiä syitä miksi näin on. Jalkautumalla lahtelaisiin yläkouluihin koulupäivän aikana pyrittiin tavoittamaan mahdollisimman suuri joukko yläkouluikäisiä lahtelaisnuoria ja saada tätä kautta riittävän suuri otanta, jotta tutkimuksen tuloksilla on aidosti merkitystä pohdittaessa ja suunniteltaessa tulevaisuuden resursseja nuorisotilatyössä.

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksiä olivat

- Kuinka suuri osa 7.–9.-luokkalaisista lahtelaisnuorista ei käy nuorisotiloilla tai -taloilla?
- Miksi Lahden kaupungin 7.–9.-luokkalaisnuoret eivät käy nuorisotiloilla tai -taloilla?
- Millaisia mielikuvia Lahden kaupungin 7.–9.-luokkalaisilla on nuorisotiloista ja -taloista?
- Millaisia kokemuksia Lahden kaupungin 7.–9.-luokkalaisilla on nuorisotiloista ja -taloista?

Näihin kysymyksiin haettiin tutkimuksessa vastauksia sähköisellä kyselylomakkeella.

4.3 Määrällisen tutkimuksen tutkimusote

Menetelmänä määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus osoittaa yleistä kuvaa mitattavien ominaisuuksien välisiä eroja ja suhteita. Kvantitatiivinen tutkimus haluaa etsiä vastausta kysymyksiin, kuinka paljon, kuinka usein ja kuinka moni. Se on tutkimustapa, jossa kerättyä tietoa analysoidaan numeerisesti ja sille on hyvin tyypillistä, että vastaajia on paljon. (Vilka 2007, 13–17.)

Erityisesti sosiaali- ja yhteiskuntatieteissä kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta käytetään suhteellisen paljon. Siinä pääasiallisesti tehdään johtopäätöksiä aikaisemmista tutkimuksista, tarkennetaan käsitteitä, esitellään hypoteeseja sekä teorioita, organisoidaan aineiston keruu, määritellään perusjoukko, muotoillaan aineisto tilastollisesti käsiteltävään muotoon ja tehdä päätelmiä tilastollisiin analyysihin pohjautuen. (Hirsjärvi ym. 2009, 139–140.) Riippuen siitä, mikä on kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän kiinnostuksen kohde, voi aineiston keräämiseen valita kyselylomakkeen, systemaattisen havainnoinnin tai jo olemassa olevien tilastojen ja rekisterien käytön. Näistä yleisin aineiston kokoamisen muoto on kyselylomake. (Vilka 2021, 94.) Survey-tutkimus on kyselytutkimus, joka on tehty suunnitelmallisesti. Tämä on taloudellisesti järkevä ja kokonaisuudessaan tehokas tapa hankkia tieto tapauksissa, kun tutkittavia on paljon. Survey-tutkimuksessa tarvittava aineisto koostuu kyselylomakkeella. (Heikkilä 2008, 19.)

Määrällisessä ja tilastollisessa tutkimuksessa tavoitellaan tutkinnan kohteena olevan asian selittämistä ja kuvailua sekä sen ymmärtämistä. Vaikkakin asian tai ilmiön ymmärtäminen mielletään yleisesti laadulliseen tutkimukseen, käsitämme empiirisen yhteiskunnallisen sekä kasvatustieteellisen tutkimuksen sellaiseksi toiminnaksi, joka tavoittelee uutta tietoa aiheen tai ilmiön ympäriltä sekä laajentaa ymmärrystä ympäröivästä maailmastamme. Tähän tarvitaan kiinteästi tulkintojen ja tietojen kriittistä tarkastelua ja arviointia. Määrälliset tut-

kimukset auttavat tämän tavoitteen saavuttamisessa, koska niiden tilastollisten analyysien kautta voidaan tarkastella eri osien yhteyksiä ja eroja. (Tähtinen ym. 2020, 13–14.) Kvantitatiivisen tutkimuksen tavoitteena on hakea aineistosta kausaalisuhteita ja selittää niitä. Kausaalisuus etsii aineistosta syy-seuraus-suhteita eli jokin asia johtuu jostakin. (Vilkkä 2007, 23.)

Määrällisessä tutkimuksessa sen peruskysymykset kytkeytyvät pääasiallisesti tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden, ilmiöiden ja tapausten ominaisuuksien ja niiden jakautumien tutkimiseen. Lisäksi tutkimuksen mielenkiinto kohdistuu siihen, millainen mitattujen ominaisuuksien ja niiden keskinäisten riippuvuuksien yhteys on. Onko tämä yhteys todellinen vai ainoastaan näennäinen. (Tähtinen 2020, 24.)

Määrällinen tutkimusote sopii opinnäytetyöhöni, koska tutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa numeerisesti lahtelaisten yläkouluikäisten henkilöiden kävijätottumuksia nuorisotiloilla ja -taloilla sekä mielikuvia nuorisotilojen ja -talojen toiminnasta. Pää tarkoituksena on hakea vastausta kysymykseen, kuinka moni ei käytä nuorisotilojen palveluita ja miksi.

4.4 Kyselytutkimus aineistonkeruumenetelmänä

Itse kerätyn aineiston yksi yleinen hankkimistapa on kysely. Se on merkittävä menetelmä survey-tutkimuksessa. Termi survey on englanninkielinen ja tarkoittaa niitä kyselyyn, haastattelun tai havainnoinnin rakenteita, joissa aineisto kootaan standardoidusti ja kohdehenkilöt ovat näytteen tai otoksen tietyistä perusjoukosta. Standardointi tarkoittaa, että tiettyä haluttua asiaa kysytään jokaiselta vastaajalta täsmälleen samalla tavalla. (Hirsjärvi 2009, 193.)

Kyselytutkimuksen vahvuutena on ennen kaikkea sen tehokkuus ja taloudellisuus, erityisesti kerätessä tietoa isolta määrältä ihmisiä, heidän toiminnastaan, mielipiteistään ja asenteistaan. Survey-menetelmää käytettäessä, kyetään melko vaivattomasti ja luotettavasti arvioimaan se, miten paljon resursseja aineiston keruuseen ja analysointiin tarvitaan. Näin ollen jo tutkimuksen alkuvaiheessa pystytään arvioimaan kustannuksia ja ajankäyttöä. (Alkula ym. 1994, 119.) Kyselytutkimus vapauttaa tutkijan aikaa ja säästää ylimääräisiltä

ponnisteluilta. Kun kyselykaavake on huolellisesti suunniteltu, voidaan aineisto vaivattomasti ja nopeasti tallentaa ja analysoida tietotekniikan avulla. Tällä menetelmällä kerätyn tiedon käsittelemiseen on luotu tilastollisia raportointimuotoja sekä analysointitapoja, eikä tutkijan itse tarvitse pohtia ja keksiä uusia tapoja. (Hirsjärvi ym. 2009, 195.)

Kyselytutkimuksen tuloksien tulkitsemisessä saattaa esiintyä myös haasteita. Sen heikkoutena pidetään pinnallisuutta sekä teoreettista vaatimattomuutta. On mahdotonta olla varma, että vastaajat suhtautuvat vakavasti ja rehellisesti kyselyyn tai onko kyselyn vastausvaihtoehdot onnistuneita. Ei myöskään voida olla varmoja, että vastaajat ovat riittävän perehtyneitä ja tietoisia siitä aiheesta, mistä kysymyksiä esitetään. Lisäksi joissakin tapauksissa voi suuri vastaamattomuus nousta ongelmaksi kyselytutkimuksessa. Onnistuneen kyselylomakkeen tekeminen vaatii laatijaltaan aikaa sekä paljon erilaisia tietoja ja taitoja. (Hirsjärvi ym. 2009, 195.) Survey-menetelmällä kerättyyn aineistoon kytkeytyy aina myös virheen mahdollisuus. On erityisen tärkeää pohtia survey-menetelmällä kerätyn tiedon luonnetta. Sitä on kritisoitu sen pinnallisuudesta. Yksittäiset vastaajat ovat tilanteessa, jossa heidän tulee vastata valmiiksi laadittuihin kysymyksiin ja valita ennalta määrätystä vastausvaihtoehdoista. Yksittäiset vastaajat saattavat helposti ajatella kyselyä tehdessään hyvinkin erilaisia asioita. Yleisesti on helpompaa vastata niihin asioihin, joista on itse kiinnostunut ja joista löytyy omakohtaisia kokemuksia. (Alkula ym. 1994, 121.)

Kyselylomake on erittäin tärkeä osa kyselytutkimusta. Kaikki kysymykset tulee suunnitella tarkasti, sillä kenties suurin virhe on, mikäli kysymysten muoto on heikko. Heikosti suunniteltu ja puutteellinen kyselylomake pilaa helposti koko tutkimuksen. Nykyaikainen teknologia on syrjäyttänyt paperiset lomakkeet ja vastaukset saadaankin internetistä suoraan tilasto-ohjelmiin analysointia varten. (Heikkilä 2008, 47.)

Kysymyksiä on mahdollista laatia usealla eri tavalla: Avoimet kysymykset, joissa kysymystä seuraa tyhjä kohta vapaamuotoista vastaamista varten. Monivalintakysymyksissä laatija on ennalta määritellyt vastausvaihtoehdot, joista vastaaja valitsee joko yhden tai useamman vaihtoehdon. On myös mahdollista

käyttää sellaisia kysymysmuotoja, jossa on sekä avoimia-, että valmiita vastausvaihtoehtoja sisältäviä kysymyksiä. Tässä tapauksessa avoimilla kysymyksillä pyritään saamaan esiin sellaisia näkökulmia, joita ei tutkija ole osannut etukäteen miettiä. (Hirsjärvi 2009, 198–199.) Kyselyn kysymyksiä muodosteltaessa on tärkeää olla maltillinen. Aluksi tulee miettiä, mitä tietoa tarvitaan ja mitä ei. Kaikkien kysymysten kohdalla tulee pohtia, mitä juuri tällä kysymyksellä haetaan ja onko kysymys olennainen. Kaikkea tietoa ei tule kysyä yhdellä kysymyksellä, vaan asiasisältö on hajautettava siten, että yksi kysymys vastaa yhteen asiaan. (Vilka 2021, 107–108.)

Tässä opinnäytetyössä käytettiin ZEF-kyselytyökalua. ZEF-kyselylomakkeella voidaan varmistaa, että kaikilta tutkimuksen vastaajalta saadaan rakenteellisesti kysytyä täysin samat kysymykset. Samoin työkalu mahdollistaa tuloksien analysoinnin. Lahden kaupungin nuorisopalvelut käyttää omissa kyselyissään ZEF-työkalua. Tästä syystä se oli luonnollinen valinta tämän opinnäytetyön kyselyn työkaluksi. Samoin ZEF-kysely on entuudestaan opinnäytetyön tekijälle tuttu ja siksi helppokäyttöinen. ZEF-lomakkeessa voi helposti laatia kyselyn vaihtoehto- ja monivalintamuodossa. Näillä kysymysmuodoilla kyselystä haluttiin tehdä yläkouluikäisille mahdollisimman helppo ja mielenkiintoinen osallistua. Kysely toteutettiin anonyyminä eikä vastausten perusteella kyettä tunnistamaan vastaajaa.

Laadittaessa kyselyn rakennetta on tärkeää ottaa huomioon lomakkeen pituus ja kysymysten määrä sekä huomioida kuinka nämä nivoutuvat tutkimuskohteeseen. On erittäin huomion arvoista, että vastaajat säilyttäisivät mielenkiinnon kyselyn alusta loppuun, eikä vastaaja jätä lomaketta kesken tai ala vastaamaan kysymyksiin huolimattomasti. Tärkeää on myös kiinnittää huomiota siihen, että kyselylomake on selkeä ja ulkoasultaan miellyttävä. Samoin kyselyä rakennettaessa on hyvä huomioida, että se kysymykset etenisivät loogisesti ja ohjeet ovat riittävän selkeät. (Valli 2015, 43.)

Tämän opinnäytetyön kyselylomakkeeseen nostettiin aiheita työn teoriaosuudessa esitellyistä suhdeteoriasta. Lomakkeen kysymyksillä pyrittiin kartoittamaan nuorten vastaajien merkityksellisiä kokemuksia suhteessa toisiin nuoriin, nuorisotilojen turvallisuuteen ja -aikuisiin sekä mielekkääseen toimintaan.

Ennen yläkouluille jalkautumista ja virallista aineiston keruuta kyselylomake tarkastettiin Lahden kaupungin nuorisopalveluiden suunnittelijalla sekä alueellisen nuorisotyön itäisen alueen palvelupäälliköllä. Kyselyn ulkoasussa käytettiin Lahden kaupungin teemaa. (Liite 1)

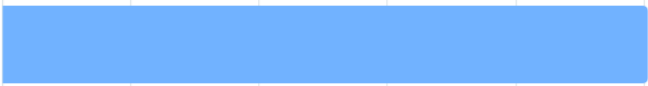
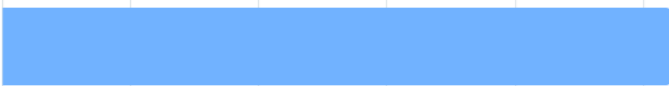

Kyselyn alussa selvitettiin vastaajan sukupuoli, koulu ja luokka-aste, jota käy. Seuraavassa vaiheessa vastaajilta kysyttiin kävijätottumuksia kysymyksellä, käykö tai eikö vastaaja käy Lahden kaupungin nuorisotiloilla tai -taloilla. Tästä vastauksesta riippuen kyselyyn osallistuja ohjattiin vastaamaan mielikuvia selvittävään kysymykseen, millä selvitettiin miksi vastaaja käy tai ei käy Lahden kaupungin nuoristiloilla tai -taloilla. Molemmissa vaihtoehdoissa monivalintakysymysten jälkeen, vastausvaihtoehdosta riippuen, vastaaja ohjattiin tarkentamaan monivalintakysymykseen.

4.5 Aineistonkeruuprosessi

Kysely toteutettiin yhteistyössä lahtelaisten yläkoulujen kanssa ja se toteutettiin kahdeksalla yläkoululla. Kysely laadittiin ZEF-kyselytyökalulla ja sähköiseen kyselylomakkeeseen jokainen vastaaja pääsi QR-koodin avulla. Kyselyssä vastaajat käyttivät pääasiallisesti omaa älylaitettaan. Opinnäytetyöntekijä oli itse yhteydessä kunkin yläkoulun rehtoriin ja yhteisen tapaamisen jälkeen sovittiin kullekin koululle sopiva toimintamalli aineiston keräämiseen. Aineisto kerättiin ajanjaksolla 4.11.2024 – 18.12.2024. Kahdessa koulussa (Lähteen ja Mukkulan yläkoulu) aineisto kerättiin opinnäytetyöntekijän omalla vierailulla luokka kerrallaan. Kahdessa koulussa (Salpausselän ja Kärpäsen yläkoulu) kysely puolestaan toteutettiin vierailulla ja kyselyn esittelyllä luokkataso kerrallaan koulun auditoriossa. Yhdellä koululla (Ahtialan yläkoulu) kaikki yläkoulun oppilaat kokoontuivat liikuntasaliin, jossa opinnäytetyön tekijä esitteli ja ohjeisti kyselyn. Kahdessa koulussa (Tiirismaan- ja Kukkasen yläkoulu) kysely toteutettiin Teams-kokouksena, jossa kysely ohjeistettiin ja toteutettiin tutkijan toimesta. Näissä vastaajat olivat läsnä jokainen luokka omassa tilassaan. Yhdessä koulussa (Kivimaan yläkoulu) kyselyn ohjeistus sekä QR-koodi toimitettiin paperisena koululle, jossa luokanvalvojan / luokanohjaajan tunnilla oppi-

laat vastasivat kyselyyn. Kyselyyn vastaamisen aloitti yhteensä 2194 lahtelaista yläkouluikäistä nuorta. Tämä on yhteensä noin 64 % kaikista Lahden kaupungin yläkouluissa käyvistä nuorista.

Tutkimuksen kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma oli sangen tasainen, sillä tyttöjä vastaajista oli 1007 (45,9 %), poikia 1047 (47,5), muunsukupuoliseksi itsensä ilmoitti 72 vastaajaa (3,3 %) ja sukupuoltaan ei halunnut ilmoittaa 72 vastaajaa (3,3 %).

Tyttö	 1007
Poika	 1043
Muun sukupuolinen	 72
En halua sanoa	 72

Kuva 1. Vastaajat sukupuolen mukaan (n = 2194)

Kyselyn seuraavassa vaiheessa tiedusteltiin vastaajalta koulua, jota käy. Tässä vaiheessa kyselyyn on keskeyttänyt kuusi vastaajaa, sillä koulunsa ilmoittaneita nuoria kyselyyn saatiin 2188. Lahtelaiskoulut ovat oppilasmäärältään jonkin verran eri kokoisia. Lisäksi vastauksien määrään vaikutti myös se, miten vastauksia kerättiin. Niissä kouluissa, joissa kysely tehtiin vierailemalla jokaisessa luokassa, saatiin myös eniten vastauksia. Kokonaisuudessaan vastaanotto kouluilla oli erittäin myönteinen kyselyä kohtaan sekä oppilaiden että henkilökunnan osalta. Yksittäisissä luokissa pystyi havaitsemaan myös niitä oppilaita, jotka eivät vaivautuneet vastaamaan kyselyyn, vaikka olivatkin paikalla luokassa.

Ahtialan peruskoulu	231
Kivimaan peruskoulu	143
Kukkasen peruskoulu	275
Kärpäsen peruskoulu	220
Lähteen peruskoulu	346
Mukkulan peruskoulu	194
Salpausselän peruskoulu	393
Tiirismaan peruskoulu	386

Kuva 2. Vastajat yläkouluittain (n= 2188)

Taulukosta 1 näkee kunkin koulun oppilasmäärän (tilasto syyskuu 2024) sekä jokaisen koulun vastausprosentin. Suurimmat vastausprosentit, yli 70 % koulun oppilaista saatiin neljällä koululla

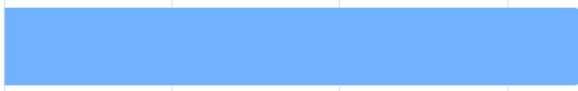

Taulukko 1. Lahtelaisten yläkoulujen oppilasmäärä ja vastausprosentti

Koulu	oppilaita	vast.%
Ahtialan peruskoulu Lahti	400	57,75 %
Kivimaan peruskoulu Lahti	352	40,63 %
Kukkasen peruskoulu Lahti	475	57,89 %
Kärpäsen peruskoulu Lahti	300	73,33 %
Lähteen peruskoulu Lahti	454	76,21 %
Mukkulan peruskoulu Lahti	271	71,59 %
Salpausselän peruskoulu Lahti	659	59,64 %
Tiirismaan peruskoulu Lahti	533	72,42 %
Yhteensä	3444	63,53 %

Koulukohtaisesti vastausprosentti oli korkeampi niillä kouluilla, joilla kysely tehtiin luokkakohtaisesti. Koululla, jolle kyselyaineisto toimitettiin tehtäväksi

luokissa ilman opinnäytetyön tekijän läsnäoloa, näyttää vastausprosentti olevan alhaisempi.

Kyselyssä kartoitettiin myös vastaajien luokkatasoa. Tässä vaiheessa kyselyn keskeyttäneitä oli neljä lisää ja vastaajia näin ollen 2184.

7.-luokka		686
8.-luokka		797
9.-luokka		701

Kuva 3. Vastaajat luokka-asteittain (n = 2184)

Kyselyyn vastanneet jakoutuivat luokka-asteittain varsin tasaisesti. 7.-luokkalaisten vastaajia saatiin 686 (31,4 %), 8. -luokkalaisten 797 (36,5 %) ja 9.-luokkalaisten 701 (32,1 %).

4.6 Aineiston analyysimenetelmä

Määrällinen tutkimus voidaan jakaa yksinkertaisesti ajateltuna kuvailevaan ja kartoittavaan tai selittävään ja kausaaliseen tutkimukseen. Kuvailevassa/kartoittavassa tutkimuksessa etsitään vastausta kysymyksiin: mikä, millainen, missä ja milloin? Selittävä/kausaalinen tutkimus puolestaan hakee vastausta kysymyksiin: miksi, kuinka ja miten? Se etsii selitystä tutkittavan ilmiön eri tekijöiden yhteyksistä sekä niihin kietoutuvien mekanismien ja prosessien luonnetta tilastollisen päättelyn ja teorian tulkitsemisen tavalla. (Tähtinen 2020, 36.)

Tässä opinnäytetyössä pyritään kartoittavaan tutkimustyyppiin. Kyselylomakkeeseen valikoitiin pääasiallisesti ennalta määritellyjä vastausvaihtoehtoja sisältäviä kysymyksiä. Kyselyn ennalta määritellyjen vastausvaihtoehtojen lisäksi vastaajalla oli myös muutamassa kysymyksessä mahdollisuus valita

myös vaihtoehto joku muu, mikä. Opinnäytetyössä halutaan tutkia, miten nuorten vastaukset jakautuvat nuorisotiloilla käymisen ja ei käymisen välillä sekä vertailla tuloksia luokkatason ja ilmoitetun sukupuolen mukaan.

5 TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Lahtelaisnuorten kävijätottumukset nuorisotiloilla

Tutkimuksen yhtenä pääkysymyksenä oli selvittää, kuinka suuri osa yläkouluikäisistä lahtelaisnuorista käy tai ei käy kaupungin ylläpitämällä nuorisotiloilla. Tähän lahtelaisnuorten kävijätottumuksia kartoittavaan kysymykseen saatiin yhteensä 2167 vastausta. Kaikista kyselyyn vastaajista 40,8 % (885 vastaajaa) ilmoitti, etteivät he käy tai ole käyneet Lahden kaupungin nuorisotiloilla. 30,7 % vastaajista (666 vastaajaa) puolestaan ilmoitti, että ovat käyneet kaupungin nuorisotiloilla aiemmin, mutta eivät enää käy. Vastaajista 4,6 % eli yhteensä 100 vastaajaa ilmoitti, etteivät ole kuulleetkaan kaupungin nuorisotiloista tai nuorisotaloista.

Käyn useammin kuin kerran viikossa	6.3%
Käyn kerran viikossa	6.3%
Käyn kerran kuukaudessa	8.5%
Olen käynyt, mutta en enää käy	30.7%
En käy / En ole käynyt kaupungin nuorisotiloilla tai -taloilla	40.8%
En ole kuullutkaan kaupungin nuorisotiloista tai -taloista	4.6%
Joku muu, mikä?	2.7%

Kuva 4. Lahtelaisnuorten kävijätottumukset nuorisotiloilla (n = 2167)

Tämän tutkimuksen perusteella siis yhteensä yli 75 % lahtelaisista yläkoululaisista nuorista ei tällä hetkellä käy kaupungin järjestämässä nuorisotilatoiminnassa. Kuvassa 4 kuvataan kuinka suuri prosentuaalinen osa lahtelaisnuorista käy tai ei käy nuorisotiloilla. Tämän kyselytutkimuksen mukaan vähintään kerran viikossa nuorisotilatoiminnassa käy 12,6 % (274 vastaajaa) yläkouluikäisistä lahtelaisnuorista. Useammin kuin kerran viikossa nuorisotiloilla käy 6,3 % (137 vastaajaa) lahtelaisnuorista. Vastaajista 8,5 % (184 vastaajaa) ilmoittaa käyvänsä nuorisotilalla kerran kuukaudessa.

Vaihtoehdon joku muu, mikä valitsi 2,7 % vastaajista. Avoimen kentän vastauksia tuli yhteensä 58. Näissä vastauksissa näkyi jonkin verran asiattomuuksia, mutta useissa vastauksissa esiin nousee se, että osa nuorista käy nuorisotiloilla hyvin satunnaisesti. Ne nuoret, jotka eivät käy nuorisotiloilla säännöllisesti, käyvät mahdollisesti yksittäisinä tapahtumapäivinä tai -iltoina, joina nuorisotiloilla on tarjolla jotain erityistä ohjelmaa. Kavereiden merkitys nousi muutamassa vastauksessa esiin, kuten myös nuorisotilojen kesäajan toiminta.

Satunnaisesti

Olen välillä käynyt kavereiden kanssa mutta en yleensä

Käyn joskus, yleensä kesäisin tai kun on jotain kiinnostavaa ohjelmaa

Olen käynyt muutaman kerran

Joskus meen ehkä kerran vuodessa

Käyn joskus, jos kaverit tulee

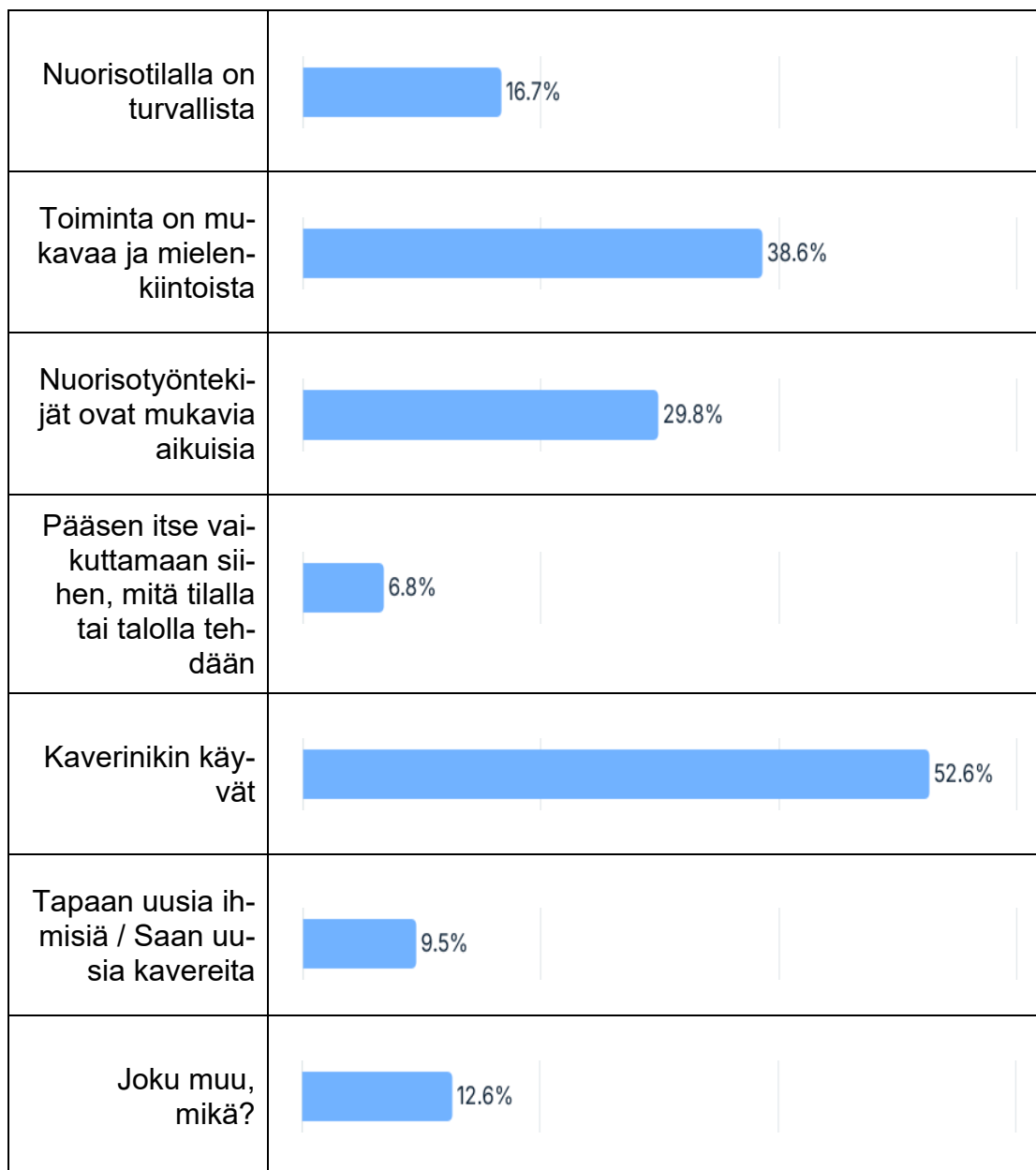
Käyn mutta hyvin harvoin.

Käyn satunnaisesti nuorisotiloilla. Pääsääntöisesti Multi Cultissa. Muilla nuorisotiloilla saatan käydä, jos siellä on muiden tahojen järjestämää toimintaa. Lahden nuorisotiloilla käyn harvemmin kuin esimerkiksi Kausalan nuorisotilalla.

5.2 Syitä lahtelaisten yläkoululaisten nuorisotiloilla käymiseen

Opinnäytetyön yhtenä tutkimuksen kohteena haluttiin kartoittaa nuorten tunteuksia ja mielikuvia siitä, miksi he käyvät nuorisotiloilla. Tähän kysymykseen

vastauksia tuli yhteensä 443 kappaletta, mikä on 20 % kaikista vastaajista. Tähän kysymykseen vastaajalla oli mahdollisuus valita vähintään yksi ja enintään kolme mielestään merkittävää tekijää sille, että käy Lahden kaupungin nuorisotiloilla.

Kuva 5. Lahtelaisnuorille merkityksellisiä syitä käydä nuorisotilalla. (n = 443)

Kuva 5 osoittaa, että yli puolet (52,6 %) nuorisotiloilla käyvistä yläkouluiäkkäistä nuorista kokee kavereiden olevan merkityksellinen tekijä nuorisotilalla käymiseen. Lähes 40 % (38,6 %) vastanneista nuorisotilan kävijöistä kokee tilatoiminnan mielenkiintoiseksi ja mukavaksi. Kolmanneksi merkittävämmäksi tekijäksi koetaan nuorisotilojen aikuiset (29,8 %) ja neljäntenä mainitaan tilan

turvallisuus (16,7 %). Uusien ihmisten tapaamisen ja uusien kavereiden saamisen kokee merkittäväksi 9,5 % nuorisotiloilla kävijöistä ja 6,8 % tiloilla kävijöistä kokee merkittäväksi tekijäksi sen, että pääsee itse vaikuttamaan, mitä tiloilla tehdään. Joku muu, mikä -avoimeen vastauskenttään vastauksia tuli 56 kappaletta. Vastauksien joukossa ilmeni jonkin verran asiattomia kommentteja sekä hyvin paljon samansuuntaisia syitä kuin mitä tarjottiin monivalintavaihtoehtoisinakin. Avoimissa vastauksissa merkitykselliseksi tekijäksi esiin nousi se, että nuorisotiloilla pääsee ulkoa sisätiloihin.

Pääsee sisälle lämpimään kun ulkona on kylmä

Siel on kivoi juttuja ja ei jaksa olla ulkona kylmässä kavereitte kaa
saan uusia kavereita ja meen sinne ku on tylsää

Talvella lämmin sisäpaikka ja kaverit käy

Siel on kivaa

Siellä on lämmin ku ulkona on kylmä

Hengaillaa siel joskus

Köksä kerho

Ei oo muuta tekemistä

Näiden avoimien vastausten perusteella nuoret kertovat kokevansa sen, että nuorisotila on lämmin sisätila, on merkityksellistä sille, että siellä käydään. Onko siis niin, että nuorille on kaupungissa liian vähän paikkoja, missä oleskella ja kohdata toisia nuoria? Myös huomionarvoista on se seikka vastauksissa, että ohjattu kerhotoiminta nousi esiin ainoastaan yhdessä avoimen kentän vastauksessa.

Ahtialan nuorisotalo / nuorisotila	64
Kivimaan nuorisotila	74
Liikkuva nuorisotyö Liinu	5
Lähteen nuorisotila	97
Metsäkankaan nuorisotila	70
Mukkulan nuorisotila	71
Möysän nuorisotila	11
Nastolan nuorisotila	47
Pelitila Xperience	12

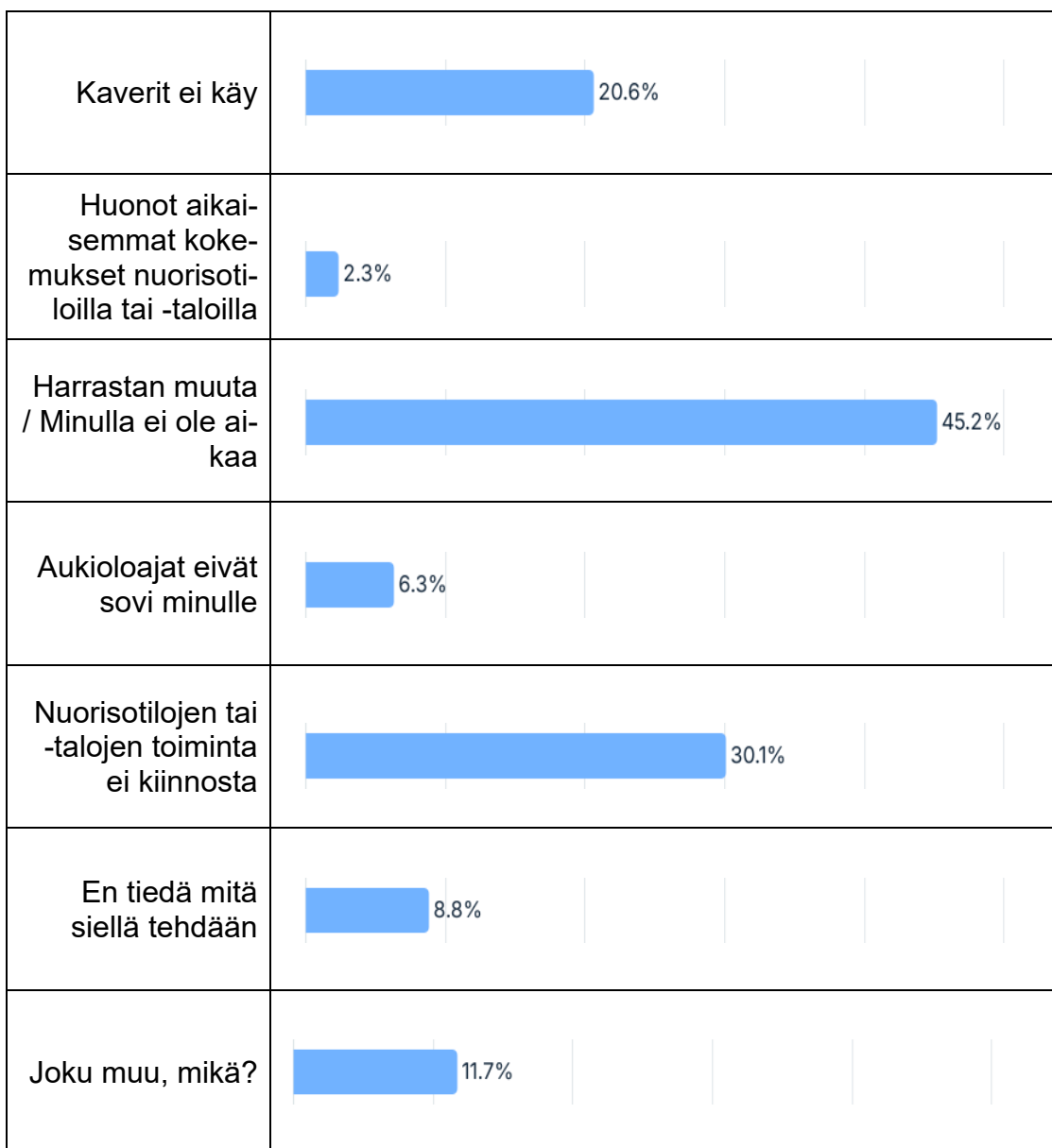
Kuva 6. Nuorisotilat, joissa nuoret ensisijaisesti vapaa-ajalla käyvät? (n = 451)

Kuva 6 esittää määrällisesti sen, millä nuorisotilalla yläkoululaiset ensisijaisesti käyvät vapaa-ajallaan. Ensisijaisen nuorisotilan valitsi yhteensä 451 vastaajaa. Lähteen ja Kivimaan nuorisotiloilla käy määrällisesti tämän tutkimuksen mukaan eniten yläkouluikäisiä nuoria. Nämä molemmat nuorisotilat sijaitsevat monitoimitalossa eli samassa rakennuksessa kuin koulukin. Liikkuva nuorisotyö työskentelee pääasiallisesti haja-asutusalueilla, mikä kertoo vähäisen yläkoululaisten määrän niissä toiminnoissa. Toinen nuorisotila, missä näkyy yläkoululaisten vähäinen kävijämäärä, on Möysän nuorisotila, joka puolestaan sijaitsee alakoulun yhteydessä.

5.3 Syitä lahtelaisten yläkoululaisten nuorisotiloilla käymättömyyteen

Yhtenä isona tutkittavana asiana tässä opinnäytetyössä oli kartoittaa syitä sille, miksi lahtelainen yläkoululainen ei käy kaupungin nuorisotiloilla ja nuorisotaloilla. Yli 70 % vastaajista ilmoitti, etteivät ole käyneet tai eivät enää käy kaupungin nuorisotiloilla. Kysymykseen ”Miksi en käy nuorisotiloilla tai -taloilla

vapaa-aikana tuli vastauksia 1534 kappaletta, mikä on 70 % kaikista vastaajista. Vastaajalla oli mahdollisuus valita enintään kolme mielestään merkittävintä syytä sille, miksi ei käy vapaa-aikanaan kaupungin nuorisotiloilla.

Kuva 7. Lahtelaisnuorille merkityksellisissä syitä, miksi eivät käy nuorisotiloilla tai -taloilla vapaa-aikana. (n= 1534)

Kuva 7 kertoo, että lahtelaisnuorten (45,2 %) muu harrastustoiminta ja yleisesti koettu ajan puute on yleisin tekijä sille, ettei nuorisotiloilla käydä. Toiseksi merkittävämmäksi syyksi nousee nuorisotilojen toiminta. 30,1 % vastaajista ilmoittaa, ettei nuorisotilojen toiminta kiinnosta. Kolmanneksi merkittävin syy (20,6 %) on, ettei kaveritkaan käy tiloilla. 8,8 % ilmoitti merkittäväksi

tekijäksi sen, etteivät tiedä, mitä nuorisotiloilla tehdään. Tilojen epäsopivat aukioloajat kokivat merkittäväksi tekijäksi 6,3 % ja aikaisemmat huonot kokemukset nuorisotiloilla koki merkitykselliseksi 2,3 % niistä nuorista, jotka eivät käy nuorisotiloilla. Vaihtoehdon, joku muu, mikä, avoimeen vastaus kenttään vastauksia tuli määrällisesti 180. Selvästi eniten näistä vastauksista olivat, ei kiinnostusta, ei jaksa, en halua. Näitä vastauksia oli 90. Myös välimatka ja etäisyys lähimmälle nuorisotilalle mainittiin 20 kertaa.

Vanhemmat ei päästä sinne

En käy nuorisotiloilla sillä en tiedän milloin ne ovat auki tai mitäsillä tehdää. Kävin nuorisotiloilla paljon ala-asteen ensimmäisinä vuosina, mutta sen jälkeen lopetin enkä enään osaa mennä sinne kun eikavereitaan käy. Ongelman ratkaisu voisi olla se että kerrottaisiin tarkemmin koulussa mitäsillätehdään, milloin ja missä.

Pelottaa

ei oo kavereita kenen kaa käydä

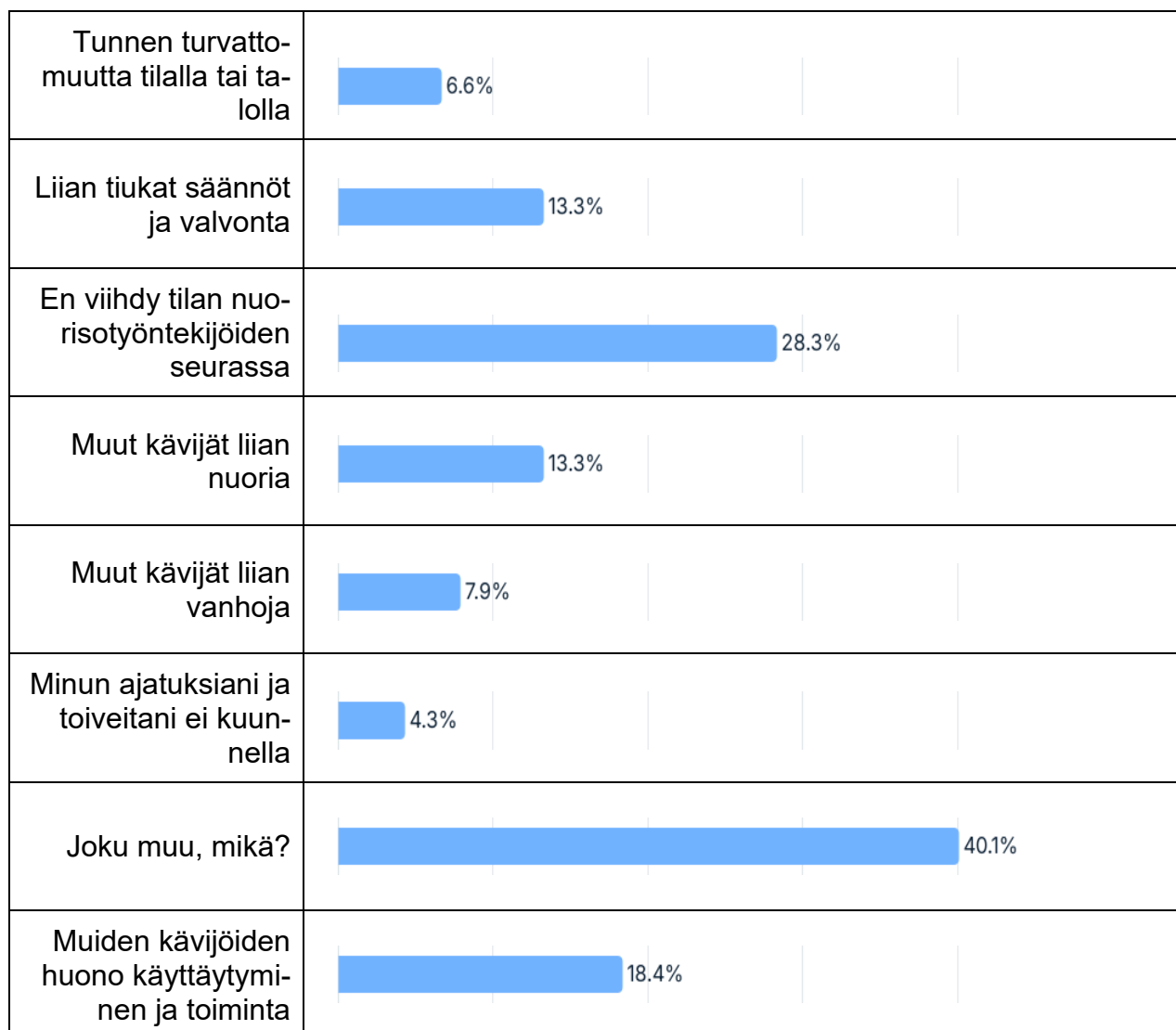
En uskalla

Vanhemmat ei anna

tylsä paikka parempia paikkoja on

Käyn seurakunnan nuorten illoissa

Mikäli vastaaja valitsi vaihtoehdoista aikaisemmat huonot kokemukset nuorisotilalla tai -talolla (36 vastaajaa) tai nuorisotilojen tai -talojen toiminta ei kiinnostaa” (462 vastaajaa), vastaaja ohjautui seuraavaan kysymykseen, jolla haluttiin kerätä tietoa, millaisia syitä vastausten takana mahdollisesti on. Vastajaalla oli mahdollisuus valita 1–3 omaa kokemustaan parhaiten kuvaavaa vaihtoehtoa.

Kuva 8. Lahtelaisnuorten kokemuksia merkityksellisistä syitä huonoille kokemuksille tai miksi toiminta nuorisotiloilla ei kiinnosta? (n = 392)

Kuvasta 8 nähdään, että 40,1 % nuorista valitsi ainakin yhdeksi merkittäväksi tekijäksi vaihtoehdon ”Joku muu, mikä”. Avoimeen kenttään tuli 157 vastausta ja niistä 110 oli yksinkertaisesti ”Ei jaksaa” tai ”Ei vaan kiinnosta”. Huonoista kokemuksista mahdollisesti kertovia vastauksia tuli muutamia

Varastettu kengät

Tylsät tilat

Tappelu

Huonoja nuoria siel on yleensä

Tilan aikuiset ovat ahdistavia, outoja ja kyselevät liikaa kysymyksiä eiväy jätä rauhaan ja nuorisotiloissa on ahdistava tunnelma.

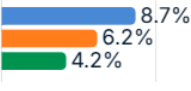
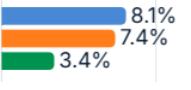
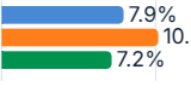

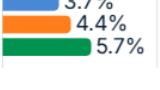
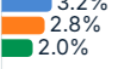
Ei vaan jaksa + oon ikuinen introvertti ja muut mun ikäiset (suurin osa/normi tyypit)ei oikein houkuttele

Tylsää eikä mitää kiinnostavaa tekemistä

Vastaajista 28,3 % kokee, ettei tule toimeen tilan työntekijöiden kanssa. Seuraavaksi merkittävämmäksi tekijäksi vastaajat kokevat muiden kävijöiden huonon käytöksen (18,4 %), liian tiukat säännöt ja valvonnan (13,3 %) sekä muiden tilalla käyvien nuorten liian nuoren iän (13,3 %). Puolestaan muut kävijät liian vanhoiksi koki 7,9 % ja 4,3 % tähän vastaajista kokee, ettei heidän ajatuksiaan ja toiveitaan kuunnella.

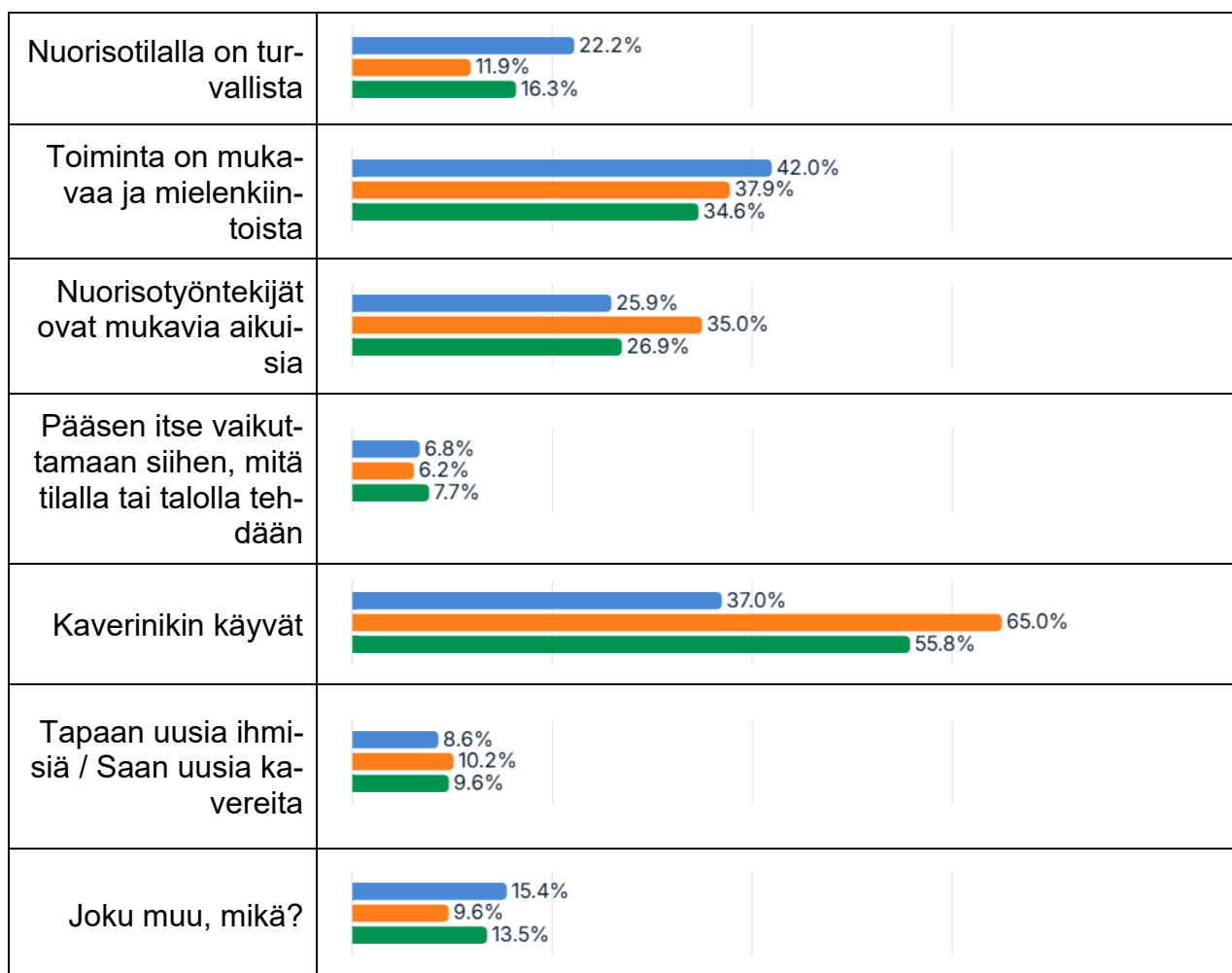
5.4 Tuloksia luokka-asteittain

Tässä luvussa kyselyn tuloksia tarkastellaan luokka-asteittain. 7.-luokkalaiset on esitetty sinisellä, 8.-luokkalaiset oranssilla ja 9.-luokkalaiset vihreällä.

Käyn useammin kuin kerran viikossa	
Käyn kerran viikossa	
Käyn kerran kuu-kaudessa	
Olen käynyt, mutta en enää käy	
En käy / En ole käynyt kaupungin nuorisotiloilla tai -taloilla	
En ole kuullutkaan kaupungin nuorisotiloista tai -taloista	
Joku muu, mikä?	

Kuva 9. Lahtelaisnuorten kävijätottumuksia nuorisotiloilla luokka-asteittain

Vastauksien perusteella voidaan tulkita nuorten kävijätottumuksia nuorisotiloilla luokkatason mukaan. Tällä vertailulla voidaan tarkastella, onko luokka-asteella merkitystä nuorten kiinnostukseen suhteessa nuorisotiloilla käymiseen. Kuva 9 osoittaa, että nuorisotiloilla käyminen vähenee luokka-asteittain ylöspäin mentäessä. Vastauksien perusteella 7.-luokkalaisista 8,7 % käy nuorisotiloilla useammin kuin kerran viikossa. 8.-luokkalaisten kohdalla sama luku on 6,2 %, kun se 9.-luokkalaisten kohdalla on enää 4,2 %. Vähintään kerran viikossa nuorisotiloilla käy 7.-luokkalaisista 16,8 %, 8.-luokkalaisten 13,6 % ja 9.-luokkalaista vain 7,6 %. 9.-luokkalaisten 34,2 % ilmoittaa joskus käyneensä nuorisotiloilla, mutta ei enää käy. Sama luku 8.-luokkalaisten kohdalla on 29,6 % ja 7.-luokkalaisten 28,5 %. Kokonaisuudessaan 9.-luokkalaisten lahtelaisnuorista 83,2 % eivät ole käyneet, eivät enää käy tai eivät ole kuulleetkaan nuorisotiloista. 8.-luokkalaisten kohdalla luku on 73,5 % ja 7.-luokkalaisten 72,1 %.

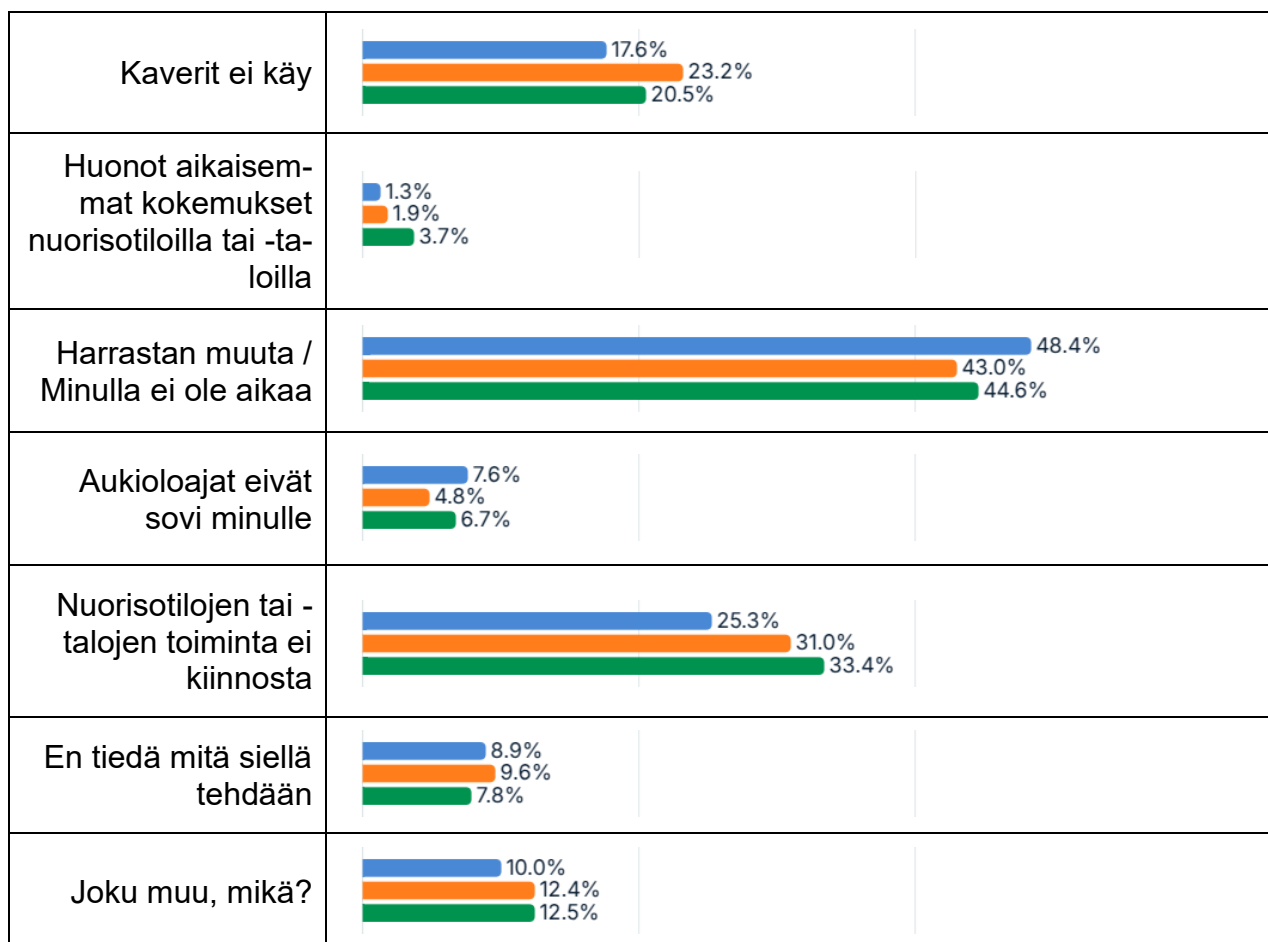

Kuva 10. Lahtelaisnuorten kokemuksia merkittävistä syistä nuorisotilalla käymiseen luokka-asteittain

Kuva 10 kertoo, että niistä nuorista, jotka käyvät nuorisotiloilla 7.-luokkalaisten keskuudessa toiminnan mielekkyys on merkityksellistä. 42,0 % 7.-luokkalaisista pitää mukavan ja mielenkiintoisen toiminnan olevan merkityksellinen tekijä nuorisotiloilla käymisessä. 8.-luokkalaisista 37,9 % ja 9.-luokkalaisista 34,6 % kokevat toiminnan mielekkyyden merkitykselliseksi tekijäksi nuorisotiloilla käymiseen. Kavereiden merkitys nuorisotiloilla käymiseen on tämän tutkimuksen mukaan suurinta 8.-luokkalaisten keskuudessa. Peräti 65,0 % lahtelaista 8.-luokkalaisista nuorisotilalla kävijöistä ilmoittaa kaverit merkitykselliseksi tekijäksi nuorisotiloilla käymiseen. 9.-luokkalaisista 55,8 % mainitsee kaverit merkitykselliseksi, kun taas 7.-luokkalaisten keskuudessa merkitys koetaan selvästi vähäisemmäksi. Heistä 37,0 % kokee kaverit merkitykselliseksi tekijäksi.

Tilojen työntekijät koetaan myös merkitykselliseksi tekijäksi. 8.-luokkalaisista 35,0 %, 9.-luokkalaisista 26,9 % ja 7.-luokkalaisista 25,9 % pitää mukavia nuorisotyöntekijöitä merkityksellisenä tekijänä tiloilla käymiseen. Nuorisotilan turvallisuuden kokee merkityksellisimmäksi 7.-luokkalaiset, sillä heistä 22,2 % vastasi sen olevan merkityksellinen tekijä sille, että tilalla käy. 9.-luokkalaisista tiloilla kävijöistä 16,3 % ilmoittaa turvallisuuden merkittäväksi tekijäksi, kun 8.-luokkalaisilla vastaava luku on ainoastaan 11,9 %.

Vertailtaessa luokka-asteittain syitä sille, miksi nuorisotiloilla ei käydä, voidaan todeta, että ikäluokkien väliset erot ovat suhteellisen pieniä. Tästä huolimatta on muut harrastukset tai kokemus, ettei aika riitä nuorisotiloilla käymiseen merkittäväntä 7.-luokkalaisten keskuudessa. Heistä 48,4 % ilmoittaa muut harrastukset tai ajan puutteen merkittävimmäksi tekijäksi nuorisotiloilla käymättömyyteen. Sama luku 8.-luokkalaisilla on 43,0 % ja 9.-luokkalaisilla 44,6 %.

Kuva 11. Lahtelaisnuorten kokemuksia merkittävistä syistä nuorisotiloilla käymättömyyteen luokka-asteittain.

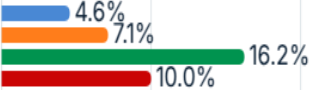
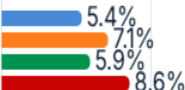
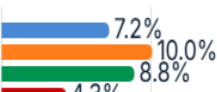
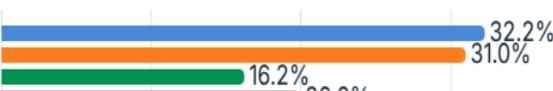

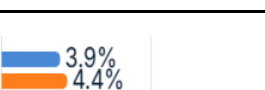

Kuva 11 kertoo, että nuorisotilojen toiminta ei kiinnosta on toiseksi merkittävin tekijä kaikilla kolmella luokkatasolla. 9.-luokkalaisista 33,4 %, 8.-luokkalaisista 31,0 % ja 7.-luokkalaisista 25,3 % kokevat toiminnan mielenkiinnottomuuden merkitykselliseksi tekijäksi sille, ettei nuorisotiloilla käydä. Kolmanneksi merkityksellisin tekijä nuorisotiloilla käymättömyyteen on kavereiden vaikutus. Kaikkien luokka-asteiden välillä erot ovat pienet, mutta 7.-luokkalaisten keskuudessa kavereiden merkitys näyttää olevan pienin, 17,6 %. 8.- ja 9.-luokkalaisista noin joka viides kokee merkitykselliseksi omalle käymättömyydelleen, ettei kaveritkaan käy nuorisotiloilla.

5.5 Tuloksia sukupuolijakauman mukaan

Seuraavassa tarkastellaan kyselyn tuloksia sukupuolijakauman mukaan. Vastauksien perusteella voi tutkia nuorten kävijätottumuksia tiloilla ilmoitetun sukupuolen mukaan. Tällä vertailulla voidaan tarkastella, onko ilmoitetulla suku-

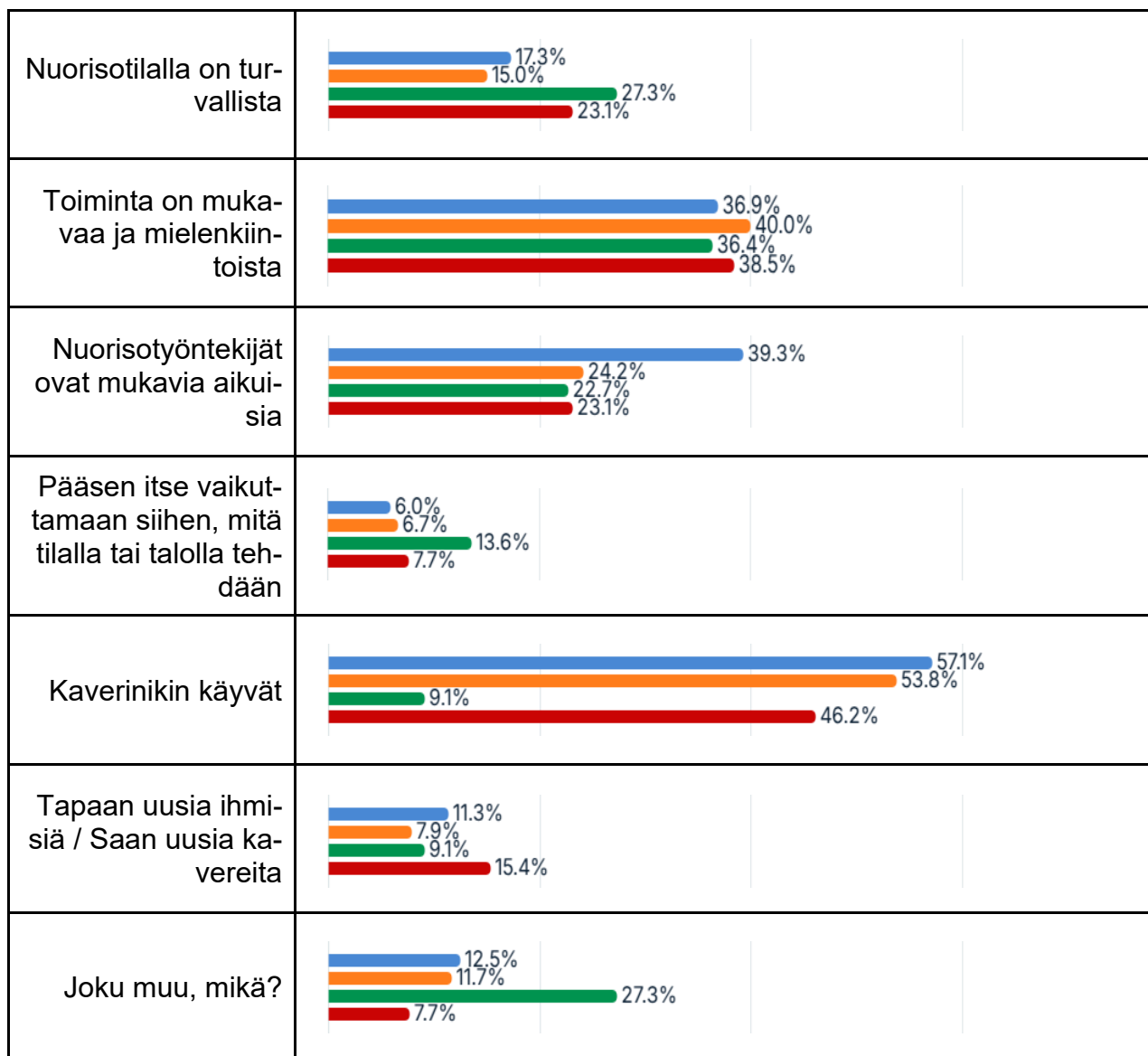
puolella merkitystä nuorten käyttäjätottumuksiin nuorisotiloilla. Seuraavissa kuvissa tytöt on kuvattu sinisellä, pojat oranssilla, muun sukupuoliseksi itsensä ilmoittavat vihreällä sekä punaisella ne vastaajat, jotka eivät halua sukupuoltaan sanoa.

Tämän tutkimuskyselyn mukaan lahtelaisista yläkouluikäisistä nuorista tytöt käyvät vähintäänkin jonkin verran vähemmän nuorisotiloilla kuin pojat. Vähintään kerran viikossa nuorisotiloilla käy pojista 14,2 %, kun vastaava luku tyttöillä on 10,0 %. Muun sukupuoliseksi itsensä ilmoittavista 22,1 % ja sukupuoltaan ei halua ilmoittaa vastaajista 18,6 % käy tiloilla vähintään kerran viikossa.

Käyn useammin kuin kerran viikossa	
Käyn kerran viikossa	
Käyn kerran kuukaudessa	
Olen käynyt, mutta en enää käy	
En käy / En ole käynyt kaupungin nuorisotiloilla tai -taloilla	
En ole kuullutkaan kaupungin nuorisotiloista tai -taloista	
Joku muu, mikä?	

Kuva 12. Lahtelaisnuorten kävijätottumuksia nuorisotiloilla sukupuolijakauman mukaan

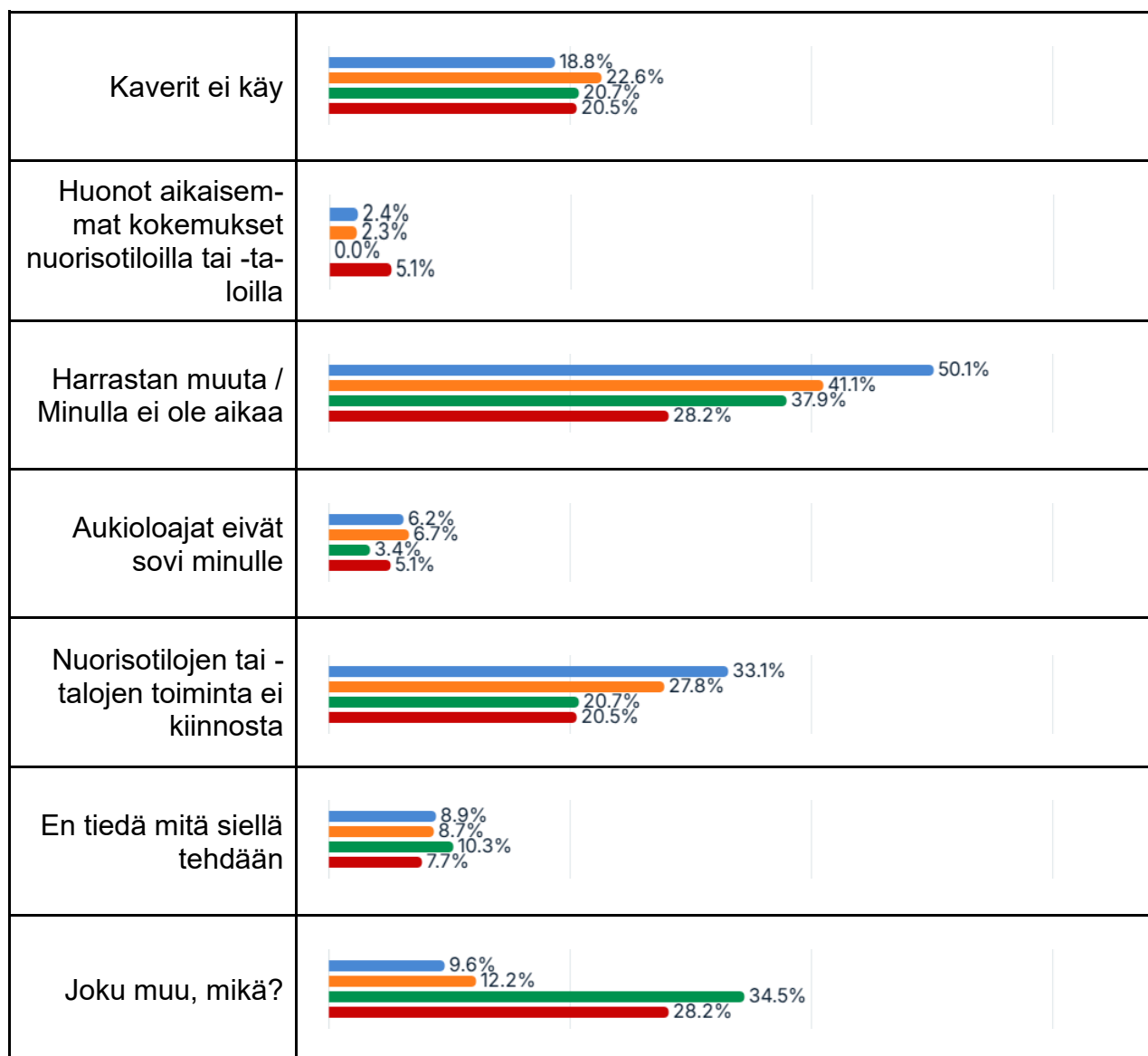
Kuva 12 kertoo, että tytöistä 44,6 % ja ei käy, eikä ole käynyt kaupungin nuorisotiloilla ja 32,2 % heistä vastaa, että on aiemmin käynyt, mutta ei enää käy. Pojilla vastaavat luvut ovat 38,4 % ei ole käynyt ja 31,0 % on joskus aiemmin käynyt nuorisotiloilla. Näihin lukuihin, kun lisätään ne vastaajat, jotka ilmoittivat, etteivät ole kuulleetkaan kaupungin nuorisotiloista tai nuorisotaloista, saadaan tulokseksi tyttöjen osalta seuraavaa: 80,7 % eivät käy tällä hetkellä nuorisotiloilla. Sama luku pojilla on 73,8 %.

Kuva 13. Lahtelaisnuorten kokemuksia merkittävistä syistä nuorisotilalla käymiseen sukupuolijakauman mukaan

Kuva 13 osoittaa, että merkitykselliset syyt nuorisotiloilla käymiseen on hyvin samankaltaiset riippumatta ilmoitetusta sukupuolesta. Muun sukupuoliseksi itsensä ilmoittavat pitävät tilan turvallisuutta merkityksellisempänä kuin muut.

Samaan aikaan puolestaan kaverien merkitys on muun sukupuoliseksi itsensä ilmoittavien keskuudessa huomattavasti pienempi verrattuna muihin.

Kuva 14. Lahtelaisnuorten kokemuksia merkittävistä syistä nuorisotiloilla käymättömyyteen sukupuolijakauman mukaan.

Kuva 14 esittää, että merkityksellisissä syissä sille, ettei nuorisotiloilla käydä, on pieniä eroja niiden yleisyydessä. Tyttöjen keskuudessa muut harrastukset ja koettu ajan puute on merkityksellisenä syynä yli puolella vastaajista (50,1 %). Poikien vastaava luku on 41,1 %. Myös nuorisotilojen toiminta kiinnostaa tyttöjä jonkin verran vähemmän, sillä pojista 27,8 % ja tytöistä 33,1 % kokevat tilojen toimintojen olevan itselleen mielenkiinnottomia.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTAA

6.1 Keskeiset tulokset

Tutkimuksen kyselyyn vastasi hieman vajaa 2200 lahtelaista yläkoululaista. Vastaajat jakautuivat tasaisesti sekä yläkoulun luokkatason, että sukupuolen mukaan. Tämän opinnäytetyön ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä haluttiin kartoittaa sitä, kuinka suuri osa lahtelaisista yläkouluikäisistä nuorista ei käy nuorisotiloilla. Tutkimuksen vastausten perusteella suurin osa vastaajista eli 76,1 % kertoi, ettei tällä hetkellä käytä Lahden kaupungin nuorisotilojen palveluita. Näistä 4,6 % ilmoittaa, ettei ole kuullutkaan kaupungin nuorisotiloista. Lahtelaisista yläkouluikäisistä 6,3 % kertoo käyvänsä nuorisotiloilla useammin kuin kerran viikossa. Samoin 6,3 % vastaajista kertoo käyvänsä nuorisotiloilla kerran viikossa. Kerran kuukaudessa kaupungin nuorisotiloilla kertoo käyvänsä 8,5 % vastaajista.

Toisena opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä haluttiin kartoittaa syitä, miksi lahtelaisnuoret eivät käy nuorisotiloilla. Samoin tutkimuskysymyksillä haluttiin kartoittaa nuorten mielikuvia ja kokemuksia nuorisotiloista. Vastauksia syiksi nuorisotiloilla käymättömyyteen saatiin tutkimuksessa yhteensä 1534. Tutkimukseen vastanneiden nuorten mielestä merkittävin syy sille, miksi nuorisotiloilla ei käydä, on muut harrastukset ja ajan puute (45,2 %). Toiseksi merkittävimmäksi syyksi (30,1 %) kerrotaan, ettei toiminta nuorisotiloilla ole mielenkiintoista. Kolmanneksi merkittävämmäksi tekijäksi vastaajat kertovat sen, ettei kaveritkaan käy tiloilla (20,6 %). Vastauksien perusteella 8,8 % nuorista ei tiedä, mitä nuorisotiloilla tehdään. Nuorisotilojen aukioloajat eivät sovi 6,3 %:lle nuorista ja huonoja aikaisempia kokemuksia nuorisotiloilla on kokenut 2,3 % vastaajista. Tutkimuksessa kysyttäessä syitä sille, miksi toiminta nuorisotiloilla ei kiinnosta tai millaisia huonoja kokemuksia nuorilla tilojen toiminnasta on, tuli avoimeen kenttään eniten vastauksia. Näissä vastauksissa ei tutkimuksen näkökulmasta saa paljoakaan lisää informaatiota. Yleisesti vastaukset ovat vain, ettei yksinkertaisesti jaksa, halua tai kiinnosta käydä nuorisotiloilla. 28,3 % näistä vastaajista kertovat, etteivät viihdy nuorisotilan työntekijöiden kanssa. 18,4 % vastaajista kokee tiloilla käymättömyydelle merkitykselliseksi tekijäksi muiden nuorten huonon käytöksen. Liian tiukat säännöt ja valvonta (13,3 %) sekä kokemus muiden nuorien olevan liian nuoria (13,3 %)

nousevat seuraavaksi merkityksellisemmiksi tekijöiksi. Nuorisotilan kokee turvalliseksi 6,6 % näistä vastaajista.

Syitä sille, mitkä ovat merkittäviä tekijöitä nuorisotiloilla käymiseen tutkimuksessa saatiin 443 vastausta. Merkittävimmiksi syiksi nuorisotiloilla käymiseen vastaajat mainitsevat kaverit (52,6 %), mukava ja mielenkiintoinen toiminta (38,6 %), mukavat nuorisotyöntekijät (29,8 %) sekä nuorisotilan turvallisuus (16,7 %). Hieman vajaa 10,0 % tiloilla kävijöistä kokee merkitykselliseksi, että tapaa uusia ihmisiä ja saa uusia kavereita. 6,8 % kävijöistä kokee merkitykselliseksi, että pääsee itse vaikuttamaan siihen, mitä tiloilla tehdään.

6.2 Johtopäätöksiä ja pohdintaa tuloksista

Ensimmäisenä johtopäätöksenä voidaan todeta, että yläkouluikäiset lahtelaisnuoret käyvät säännöllisesti kaupungin ylläpitämällä nuorisotiloilla suhteellisen vähän. Kuten jo tämän opinnäytetyön johdannossa viitattiin Kylmäkosken (2007, 17) kirjoittavan nuorisotilojen käsitteiden avoin kerhotoiminta tai avoimet ovet, on vanhanaikainen kaiku. Yläkouluikäiset eivät jaksa innostua pitkäjänteisestä toiminnasta, ovat kärsimättömiä ja vaativat toimintaa tässä ja nyt. Tämän asian positiivisena puolena voidaan pitää tietysti sitä, että merkittävin syy sille, ettei nuorisotiloilla käydä löytyy muista harrastuksista ja yleisestä ajan puutteesta. Tämän voisi tulkita tarkoittavan, että isolla osalla lahtelaisnuorista on elämässään muuta tekemistä, ajanvietettä ja harrastuksia.

Tuloksista nousee esiin nuorten nuorisotiloilla käymättömyyden näkökulmasta se, että melkein kolmannes (30,7 %) niistä vastaajista, jotka eivät käy nuorisotiloilla, kertovat käyneensä niissä aikaisemmin. Samoin noin kolmannes (30,1 %) vastaajista ilmoittaa merkitykselliseksi tekijäksi tiloilla käymättömyyteen sen, ettei nuorisotilojen toiminta kiinnosta. Myös iso osa avoimen kentän vastauksista kertoo siitä, ettei nuorisotiloilla käyminen kiinnosta tai niissä ei vain yksinkertaisesti haluta käydä. Toki samaan aikaan puolestaan nuorisotiloilla käyvistä nuorista lähes 40 % kokee tilojen toiminnan mielenkiintoiseksi ja mukavaksi.

Tämä kertonee paljon siitä, miten moneksi erilaiseksi tekemiseksi ja toiminnaksi nuorisotilojen tulisi nuorten näkökulmasta taipua. Tämä korostaa nuorisotilatyössä sitä, että toimintaa ja palvelua tarjoavalla organisaatiolla on suuria haasteita pitää isona linjanaan ja periaatteenaan sitä, että tarjotaan toimintaa ”kaikille kaikkea” ajatuksella. Toki nuorisotilat tulee olla edelleen avoinna ja saatavilla ihan kaikille nuorille, mutta on pidemmän pohdinnan paikka siinä, mitä, miten ja kenelle nuorisotilatyötä ensisijaisesti tehdään? Tästä samasta nuorisotilatyön haasteesta kertoo myös tuloksien perusteella se, että siitä joukosta, jotka käyvät nuorisotiloilla 29,8 % vastaajista ilmoittaa merkitykselliseksi tekijäksi tiloilla käymiseen mukavat nuorisotyön aikuiset. Samaan aikaan puolestaan siitä joukosta, joka ilmoittaa, ettei nuorisotilalla käyminen kiinnosta 28,3 % kertoo, ettei viihdy nuorisotilan aikuisten seurassa.

Nuorten vastauksien pohjalta tulee pohtia myös sitä, onko nuorisotilojen toiminta riittävän mielekästä juuri yläkouluikäisille. Miksi aikaisemmin on ollut aikaa käydä nuorisotiloilla, muttei enää? Onko niin, että muut harrastukset vievät enemmän aikaa kuin ennen vai johtuuko mielenkiinnon puute nuorisotilojen toiminnasta? Tämän tutkimuksen perusteella, on mahdollisesti pysähdyttävä pohtimaan, sitä halutaanko toimintaan tulevaisuudessa mukaan suurempi joukko yläkouluikäisiä vai suunnataanko toimintaa entistä voimakkaammin nuoremmille?

Tarkasteltaessa merkityksellisiä tekijöitä sille, ettei nuorisotiloilla käydä, on sangen huojentavaa todeta, etteivät lahtelaisnuoret, ainakaan tämän tutkimuksen perusteella, ole kohdanneet kovinkaan paljon aiemmin huonoja kokemuksia nuorisotilatoiminnassa. Luonnollisesti jokainen huono kokemus on yksilöllinen ja erittäin ikävä asia, mutta vain 2,3 % tähän vastanneista ilmoittavat tiloilla käymättömyyteen merkitykselliseksi tekijäksi huonot aikaisemmat kokemukset.

Tutkimuksen perusteella voidaan sanoa, että nuorille kavereiden merkitys on nuorisotilatoiminnassa suuri. Niistä nuorista, jotka ilmoittivat, että käyvät nuorisotiloilla 52,6 % kertovat tilalla käymiseen merkitykselliseksi tekijäksi sen, että kaveritkin käyvät. Samalla myös niistä nuorista, jotka eivät käy nuorisotiloilla,

20,6 % ilmoitti merkitykselliseksi tekijäksi käymättömyyteen sen, etteivät kaveritkaan käy. Nuorisotilatoiminnassa on Lahdessa mahdollisesti syytä pohtia, minkälainen toiminta tiloilla kiinnostaa juuri yläkouluikäisiä nuoria. Tämän tutkimuksen perusteella voidaan tulevaisuudessa miettiä, riittääkö nuorille tiloilla se, että on tila, jossa kohdataan muita nuoria. Kaikkien vastaajien keskuudesta nousi ainoastaan yksi avoimen kentän vastaus, jossa mainittiin jokin ohjattu kerhotoiminta.

Opinnäytetyön teoriaosassa avataan Kinnusen (2015, 61–63) nuorisotyön suhdeteoriaa, mikä kertoo nuorisotyön monista päämääristä. Nuorisotyön tehtävänä on tukea nuoren kasvua yksilönä sekä vahvistaa nuoren suhdetta toisiin nuoriin ja turvallisiin ja luotettaviin aikuisiin.

Tämän tutkimuskyselyn vastauksissa nousee erityisesti esiin nuorten suhde toisiin nuoriin ja sen suuri merkitys ja vaikutus nuorisotiloilla käymiseen. Samoin suhde luotettaviin aikuisiin ja sitä kautta turvallisuuden tunteeseen nuorisotilalla, on nuorille merkityksellistä. Kuten tässä tutkimuksessa voidaan huomata, niin luotettavat ja turvalliset aikuiset ovat vastausten perusteella sekä positiivinen tekijä, mutta myös osa vastaajista kokee nuorisotilojen aikuiset negatiivisesti.

Samoin opinnäytetyön teoriaosiossa käsitellään Niemisen (2008, 23–26) nuorisotyön perusfunktioita. Nuorisotyö sosialisatiotehtävänä on auttaa nuorta kiinnittymään lähiyhteisöön. Personalisaatiofunktio puolestaan edellyttää nuorisotyöntekijöiltä nuorten tukemista, tunnistamista ja tunnustamista ainutlaatuisina ja omanlaisina yksilöinä.

Nämä näkyvät myös tämän tutkimuksen vastauksissa. Yhteisöön kiinnittymisen tärkeyttä voi tulkita siten, että kaverit, yhteisö yleisesti on todella merkityksellinen, koska sen voidaan vastausten perusteella olevan tiloilla käymistä tukeva ja vahvistava tekijä. Samaan aikaan myös joidenkin kokemusten perusteella huonommat yhteydet yhteisöön vaikuttavat siihen, ettei tiloilla käydä. Persoonallisuusfunktio puolestaan ilmenee juuri nuorten vastauksissa liittyen turvallisiin ja luotettaviin aikuisiin. Nuorisotiloilla käymistä tukee mukavat, luotettavat aikuiset ja käänteisesti, jollei nuori koe tulevansa tilan aikuisten kanssa toimeen, siellä ei käydä.

Yhtenä isona johtopäätöksenä voi myös pitää sitä seikkaa, että tutkittaessa varsinkin määrällisesti isoa joukkoa yläkouluikäisiä nuoria, on avoimilla kysymyksillä vaikea saada suurta, aidosti toimintaa kehittävää informaatiota. Tässä tutkimuksessa jo lähtötilanteessa haluttiin laatia vaihtoehto- ja monivalintakysymyksiä, mikä helpotti nuorten osallistumista ja vastaamista kyselyyn. Tämän kyselyn avoimen kentän vastaukset eivät isossa kuvassa antaneet juurikaan lisäarvoa tutkimukseen. Näissä vastauksissa esiin nousi asiattomat kommentit, minkä tietysti voi tulkita myös niin, ettei aihe kiinnosta. Samoin merkillepantavaa oli tässä kyselyssä se, että jatkokysymyksellä ”Miksi toiminta ei kiinnosta?” ei lisäinformaatiota juurikaan saatu. Tähän vastauksiksi ja kommentteiksi saatiin pääasiallisesti vain se, että ”Ei kiinnosta”.

6.3 Luotettavuuden arviointi tutkimuksessa

Tässä opinnäytetyössä käytetyn verkkokyselyn avulla pyrittiin ja onnistuttiin kokoamaan laaja ja monipuolinen otanta kohdejoukosta eli lahtelaisista yläkouluikäisistä nuorista. Tässä tutkimuksessa opinnäytetyön tekijä ei pystynyt vaikuttamaan siihen, kuka kohdejoukkoon kuuluvista henkilöistä tähän kyselytutkimukseen vastasi. Opinnäytetyön prosessin alkuvaiheesta asti oli hyvinkin selvä, että tutkimus tehdä määrällisenä tutkimuksena, koska tutkimuksella haluttiin nimenomaan tavoitella suurta otosta.

Tässä tapauksessa siis aineiston edustavuus on suuri, koska kyselytutkimuksessa onnistuttiin saavuttamaan kattava määrä vastauksia. Aineiston kattavuudesta johtuen voidaan tuloksia nuorten käyttäjätottumuksista Lahden kaupungin nuorisotiloilla pitää luotettavana ja yleistettävänä.

Kaikissa tutkimuksissa kuten opinnäytetyössäkin on tarkoituksena ehkäistä virheiden syntyminen, tästäkin huolimatta tulosten pätevyys sekä luotettavuus vaihtelevat. Tästä syystä jokaisessa tutkimuksessa halutaan arvioida tehdyn tutkimuksen luotettavuus. Näissä arvioissa voidaan käyttää erilaisia tutkimus- ja mittaustapoja. Tutkimuksen arviointiin liittyviä käsitteitä ovat tutkimuksen reliabelius ja validius. (Hirsjärvi ym. 2009, 231–232.)

Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimuksen luotettavuutta. Se on tutkimuksen kyky antaa ei sattumanvaraisia tuloksia. Sattuman tulee vaikuttaa tuloksiin mahdollisimman vähän, tällöin reliabiliteetti on aina luotettavampi. (Valli 2015, 139.) Reliabiliteetti kertoo mitattavien tulosten virheettömyyttä ja toistettavuutta (Nummenmaa 2021, 501). Tutkimuksen reliaabelius on mahdollista todeta eri tavoilla. Mikäli kaksi eri arvioijaa saavuttaa samankaltaisen tuloksen tai samaa henkilöä tutkittaessa eri tutkimuskerroilla päädytään samaan tulokseen, voidaan tällöin tuloksen katsoa olevan reliaabeli. (Hirsjärvi ym. 2009, 231.) Tämän opinnäytetyön reliabiliteetti varmistuu, koska lomakkeen kysymykset on muotoiltu vastaajille yksiselitteisen ymmärrettäviksi. Tuloksia analysoitaessa tutkija on poistanut avoimiin vastauskenttiin tulleet asiattomat vastaukset ja kirjoitukset.

Validiteetti kuvastaa puolestaan mitattujen tulosten laatua (Nummenmaa 2021, 501). Validius on tutkimusmenetelmän kyky mitata nimenomaan sitä, mitä halutaan ja on tarkoituskin mitata. Aina ei kuitenkaan mittarit ja menetelmät ole samaa todellisuutta kuin mitä tutkija ajattelee tutkivansa. Esimerkkinä kyselylomakkeet ja niiden kysymykset, joihin saadaan kyllä vastauksia, mutta kysymykset on saatettu ymmärtää hyvinkin eri lailla kuin miten tutkija on ne itse laatiessaan ajatellut. Mikäli tutkija tarkastelee ja käsittelee saatuja tuloksia vieläkin oman alkuperäisen ajattelutapansa mukaan, ei saatuja tuloksia välttämättä voida pitää pätevinä ja totuudenmukaisina. (Hirsjärvi ym. 2009, 231–232.) Tässä opinnäytetyössä laatu toteutuu, koska kyselylomakkeen käsitteet vastaavat teoriaosassa käsiteltäviä ilmiöitä ja lisäksi tulokset kuvaavat näitä samoja ilmiöitä.

6.4 Jatkotutkimuksen ja kehittämisen tarve

Nuorisotilojen toiminnan tarkastelua ja tutkimista sekä kehityskohteiden etsimistä olisi mahdollista viedä eteenpäin nuorisotilatoiminnan laadullisella tutkimuksella. Tällä menetelmällä olisi luonnollisesti mahdollisuus syventää aihetta vastaajien kanssa sekä esittää mahdollisia jatkokysymyksiä aiheeseen liittyen. Yhtenä haasteena tulee kuitenkin väistämättä eteen se, että yläkouluikäisten keskuudessa on tällaiseen keskittymistä ja asiallista paneutumista vaativan tutkimukseen sopivia henkilöitä on rajallisesti. Yläkouluikäisistä nuorista löytyy

toki iso joukko todella järkeviä ja ajattelevia yksilöitä, joilta saa varmuudella loistavia kommentteja sekä kehitysehdotuksia nuorisotilojen toimintaan. Tässä kohtaa puntaroitavaksi tulee kuitenkin se, vastaako tällainen joukko nuorisotilojen kävijäkuntaa riittävällä otannalla. Tämän vuoksi tämän tutkimuksen kaltaisia koko yläkouluikäluokkaa läpileikkaavia määrällisiä kyselyitä tulisi tehdä useammin. Se, että nuorisotiloilla teetetään asiakastyytyväisyyskyselyitä, kertoo toki edelleen toiminnasta ja sen laadusta, mutta sillä keinolla ei kaikkien nuorten ääni tule kuuluville.

Nuorisotilatoiminnan kehittämiseksi ja nuorten muuttuvien tarpeiden mukana pysymiseksi organisaatioiden tulisi aidosti pohtia, mitä nuorisotiloilta ja nuorisotilatoiminnalta tulevaisuudessa halutaan. Tämän tutkimuksen perusteella näyttää siltä, että nuorisotilatoiminta on vähän jäämässä yläkouluikäisten nuorten kehityksen jalkoihin.

Kehittämisen tarvetta on varmuudella myös resurssien näkökulmasta. Vaikka nuorisotiloja aivan varmasti tarvitaan myös tulevaisuudessa, on syytä pohtia minkä verran organisaatioissa panostetaan nuorisotilatyöhön ja niiden seiniin ja rakenteisiin. Vai pitääkö tulevaisuudessa nuorisotyön ammattilaisten aikaa ja panosta suunnata entistä enemmän tukemaan koulupäivää, ja vapaa-ajalla sinne missä nuoret liikkuvat ja aikaansa viettävät.

Nuorisotyön ja nuorisotilatyön näkökulmasta voisi olla myös pian ajankohtaista pohtia, ketkä ammattilaiset toimivat ja tukevat sekä auttavat ja ohjaavat alakouluikäisiä lapsia. Ovatko he niitä samoja ammattilaisaikuisia, joiden tulee osata olla ja pärjätä yläkouluikäisten nuorten kanssa?

LÄHTEET

Alkula, T., Pöntinen, S. & Ylöstalo, P. 1994. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Helsinki: WSOY.

Ebrand Group Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut. 2019. Suomessa asuvien 13–29-vuotiaiden nuorten sosiaalisen median palveluiden käyttäminen ja läsnäolo. Saatavissa: <https://wordpress.ebrand.fi/somejanuoret2019/1-nuoret-ja-ajankaytto/> [viitattu 8.11.2022].

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7., uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita 15., uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Hoikkala, T., Kiilakoski, T. & Ronkainen, J. 2021. Ensimmäinen jälkisana: Autereeseen lipuva tilatyö? Mitä Jyväskylä tarkoittaa? Nuorisotyön yhteisötietokirja. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura julkaisuja 234.

Kemppinen, P. 1999. Nuoriso 2000. Nuorisotyön käsikirja. Vantaa: Kannustusvalmennus P. & K. Oy.

Kiilakoski, T. 2012. Nuorisotalotoiminnan kehittäminen. Teoksessa Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto 2012. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura julkaisuja 128, 125–148.

Kiilakoski, T. 2015. Nuorisotyön sumeus. Teoksessa Kiilakoski, T., Kinnunen, V. & Djupsund, R. (Toim.) Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu: Nuorisotutkimusseura: Nuorisotutkimusverkosto. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 5. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 169, 19–25.

Kiilakoski, T. & Kinnunen, V. 2017. Talolta kaduille – Yhteisöllinen nuorisotyö työmuotona. Teoksessa Hoikkala, T & Kuivakangas, J. (toim.) Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 42. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 196.

Kinnunen, V. 2015. Nuorisotyön monet tehtävät. Teoksessa Kiilakoski, T., Kinnunen, V. & Djupsund, R (toim.) Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu: Nuorisotutkimusseura: Nuorisotutkimusverkosto. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 5. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 169, 61–64.

Kivijärvi, A., Kauppinen, E., Kiilakoski, T. & Leskinen, J. (toim.) 2021. Hidasta kasvua ja lisääntyviä vastuita. Kunnallinen nuorisotyö Suomessa 2021. Helsinki: Nuorisotutkimusseura ry. Nuorisotutkimusseuran/Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja 238.

Kivijärvi, A., Kauppinen, E. & Kiilakoski, T. (toim.) 2024. Poikkeusoloista uuden kynnykselle. Kunnallinen nuorisotyö Suomessa 2023. Helsinki: Nuorisotutkimusseura ry. Julkaisuja / Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura Nuorisotutkimusverkosto 249.

Kylmäkoski, M. 2007. Kerhotiloista toimintakeskuksiin. Nuorisohallinnon muistoja ja mietteitä Jyväskylän seudun nuorisotilatyöstä. Nuorisotutkimusverkosto. Verkkojulkaisusarja. Saatavissa: <https://edition.fi/nuorisotutkimusseura/catalog/download/375/304/883-1?inline=1> [viitattu 10.11.2022].

Kylmäkoski, M. 2008. Eteinen, vessa, keittokomero ja huone – Niistä on nuorisotila tehty. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. 393–409.

Malm, K. 2021. ”Parempi vaihtoehto kuin 80-luvun Suomi”? Nuorisotyöntekijät, paikat ja ympäristöt vuonna 2030. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opetus- ja kulttuuriministeriö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2021/04/Parempi-vaihtoehto-kuin-80-luvun-Suomi.pdf> [viitattu 17.10.2024].

Nieminen, J. 2008. Vastavoiman hahmo – Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala, T & Sell, A. (Toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 2. muuttumaton painos. Nuorisotutkimusseuran/Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja 76.

Nummenmaa, L. 2021. Tilastotieteen käsikirja. Helsinki: Tammi.

Nuorisolaki 21.12.2016/1285.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto. 2022. Peruspalveluiden arviointi 2021. Aluehallintovirastojen vuotta 2021 koskeva peruspalvelujen alueellisen saataavuuden arviointi. 144/2022 Aluehallintovirastojen julkaisu. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://avi.fi/documents/25266232/109992716/Julkaisu-144+Kunnallisen+nuorisoty%C3%B6n+saataavuus.pdf/65dc2e8f-716a-9ca7-906f-fde9e6649244/Julkaisu-144+Kunnallisen+nuorisoty%C3%B6n+saataavuus.pdf/Julkaisu-144+Kunnallisen+nuorisoty%C3%B6n+saataavuus.pdf?t=1661949572658> [viitattu 10.11.2022].

Stenvall, E. 2020. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2020:27. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki. Saatavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162410/STM_2020_27_r.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 7.11.2022].

Tähtinen, J., Laakkonen, E. & Broberg, M. 2020. Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkin perusteita. 2. uudistettu painos. Turku: Turun yliopiston kasvatustieteiden laitos. Julkaisusarja / Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta, C, Opintomonisteita, 22.

Valli, R. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. 2. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Vilka, H. 2007. Tutkija mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5. päivitetty painos. Jyväskylä: PS-Kustannus.

LIITTEET

KYSELYLOMAKE

Liite 1/1

1. Sukupuoleni?

Tyttö

Poika

Muun sukupuolinen

En halua sanoa

2. Kouluni on?

*

Ahtialan peruskoulu

Kivimaan peruskoulu

Kukkasen peruskoulu

Kärpäsen peruskoulu

Lähteen peruskoulu

Mukkulan peruskoulu

Salpausselän peruskoulu

Tiirismaan peruskoulu

3. Luokka-asteeni on?

7.luokka

8.luokka

9.luokka

^ ✖ v

4. Käyn / En käy Lahden kaupungin nuorisotilojen tai nuorisotalojen VAPAA-AJAN toiminnoissa?

Käyn useammin kuin kerran viikossa

Käyn kerran viikossa

Käyn kerran kuukaudessa

Olen käynyt, mutta en enää käy

En käy / En ole käynyt kaupungin nuorisotiloilla tai -taloilla

En ole kuullutkaan kaupungin nuorisotiloista tai -taloista

Joku muu, mikä?

VALMIS ^ ✖ v

5. Millä nuorisotilalla tai -talolla käyn ensisijaisesti VAPAA-AJAN toiminnoissa?

- Ahtialan nuorisotalo / nuorisotila
- Kivimaan nuorisotila
- Liikkuva nuorisotyö Liinu
- Lähteen nuorisotila
- Metsäkankaan nuorisotila
- Mukkulan nuorisotila
- Möysän nuorisotila
- Nastolan nuorisotila
- Pelitila

5. Miksi en käy nuorisotiloilla tai -taloilla VAPAA-AIKANANI?

- Kaverit ei käy
- Huonot aikaisemmat kokemukset nuorisotiloilla tai -taloilla
- Harrastan muuta / Minulla ei ole aikaa
- Aukioloajat eivät sovi minulle
- Nuorisotilojen tai -talojen toiminta ei kiinnosta
- En tiedä mitä siellä tehdään
- Joku muu, mikä?

VALMIS

5. Miksi käyn nuorisotiloilla tai -taloilla?

Valitse enintään 3

- Nuorisotilalla on turvallista
- Toiminta on mukavaa ja mielenkiintoista
- Nuorisotyöntekijät ovat mukavia aikuisia
- Pääsen itse vaikuttamaan siihen, mitä tilalla tai talolla tehdään
- Kaverinikin käyvät
- Tapaan uusia ihmisiä / Saan uusia kavereita
- Joku muu, mikä?

VALMI

5. Millaisia huonoja kokemuksia sinulla on / Miksi toiminta ei kiinnosta?

Valitse enintään 3

- Tunnen turvattomuutta tilalla tai talolla
- Liian tiukat säännöt ja valvonta
- En viihdy tilan nuorisotyöntekijöiden seurassa
- Muut kävijät liian nuoria
- Muut kävijät liian vanhoja
- Minun ajatuksiani ja toiveitani ei kuunnella
- Muiden kävijöiden huono käyttäytyminen ja toiminta
- Joku muu